

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forespørgsel nr. F 5:

Forespørgsel til socialministeren og familie- og forbrugerministeren:

»Hvordan vil regeringen imødegå, at stadig flere fattige familier har et forsørgelsesgrundlag, der ikke levner børnene de muligheder, andre børn har, og vil ministeren på den baggrund være med til at sikre et minimumslevsniveau for familier i Danmark som et bidrag til at bekæmpe den negative sociale arv?«

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 7/10 2004. Fremme af forespørgslen vedtaget 20/10 2004).

Formanden:

Enten skal vi have ro i salen, eller også må medlemmerne gå.

Så giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Villy Søvnald, for begrundelse.

Begrundelse

Villy Søvnald (SF):

Det går godt i Danmark. Sådan indledte statsministeren sin tale ved åbningsdebatten den 7. oktober i år.

Over for det udsagn står de seneste 2 års rapporter fra Rådet for Socialt Udsatte og de humanitære organisationer. De melder om en helt anden historie. De melder om en stigende fattigdom, ikke kun i form af et større antal fattige, men også i form af en fattigdom, der rammer dybere.

For disse mennesker går det ikke godt i Danmark; tværtimod bliver det stadig sværere at tilhøre gruppen af de mindst privilegerede. Og hvad værre er, den ny fattigdom er en direkte konsekvens af de beslutninger, der er vedtaget af regeringen og af støttepartiet Dansk Folkeparti.

Jeg antager, at regeringen i dag ikke vil benægte den ny fattigdoms fremvækst, men at den i stedet vil påstå, at det er gjort af kærlighed til de mennesker, der bliver ramt. Det er næsten endnu værre – først at slå til, for derefter at hævde, at det er gjort af kærlighed. Hvis det er rigtigt, er det i hvert fald ikke af kærlighed til mennesker, men af kærlighed til penge.

Som det påvises i rådets rapport, er der sparet 750 mio. kr. på kontanthjælpen, besparelser, der sammen med starthjælpen har ramt i hvert fald 65.000 mennesker. Mange af dem er forsørgere.

I SF får vi i øjeblikket dagligt henvendelser fra mennesker, der ikke kan få økonomien til at hænge sammen, hvor der ikke er råd til at hjælpe børnene med de ting, der for os andre og vore børn er en selvfølge: foreningskontingenter til idrætsforeningen eller musikskolen, børnefødselsdagen, biografturen eller nyt tøj.

Hvis noget i dag er med til at cementere og forstærke den negative sociale arv, så er det netop at forvise forældre og børn til et liv, der økonomisk er så langt fra det, vi andre lever.

Vi opfatter det i SF som et fundamentalt svigt i forhold til løfterne om at hjælpe de mest udsatte grupper.

Jeg afventer spændt ministrenes besvarelser.

Formanden:

Tak til hr. Villy Søvnald.

Forespørgslen er stillet til to ministre. Først socialministeren for at svare på forespørgslen.

Besvarelse

Kl. 14.05

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

For ganske kort tid siden var jeg kaldt i samråd i Folketingets Socialudvalg, hvor emnet var fattigdommens omfang og konsekvenser i Danmark. Nu skal vi så til det igen, denne gang med fokus på børnefamilierne.

Børnenes opvækstvilkår, uddannelsesmuligheder m.v. er helt afgørende for Danmarks fremtid, og derfor er diskussionen selvfølgelig meget relevant. Men er det rigtigt, at der bliver stadig flere fattige familier med børn, og hvad er i det hele taget fattigdom i Danmark?

For at få proportioner ind i debatten er det vigtigt at være opmærksom på, at det er meget tvivlsomt, om der overhovedet findes absolut fattigdom i Danmark. Danmark er derudover kendetegnet ved at have en høj gennemsnitsindkomst og en meget lige indkomstfordeling. Begge ting er i høj grad med til at værne mod fattigdommen. Og Danmark har sammenlignet med andre vestlige lande en relativt lille andel af børn, som befinder sig i lavindkomstgruppen.

Diskussionen om fattigdom i Danmark må derfor nødvendigvis handle om dem, der har mindre i indkomst end andre, altså gruppen med de laveste indkomster. Men det forhold, at Danmark klarer sig godt sammenlignet med andre lande, kommer selvfølgelig ikke de børnefa-

milier til gode, som rent faktisk befinder sig i lavindkomstgruppen.

Regeringen fik i 2004 udarbejdet rapporten »Lavindkomst, mobilitet og sammensætning«, som viste, at de fleste børnefamilier i lavindkomstgruppen kun er der i kort tid. Ud fra en bestemt definition på lav indkomst var der f.eks. 22.000 børn under 9 år i familier med lav indkomst i 1993. Knap 3.000 af disse var fortsat i gruppen i 2003, og kun knap 500 havde været i gruppen i hele perioden. Det er altså relativt få børnefamilier, som befinder sig konstant i lavindkomstgruppen, og det er jo helt centralt i denne diskussion og viser, at der er meget stor udskiftning i lavindkomstgruppen.

Efter regeringens opfattelse skal ydelserne indrettes sådan, at der er et incitament til at komme i beskæftigelse og bevæge sig ud af lavindkomstgruppen. Det kan ikke hjælpe noget at have et system, hvor den enkelte skal tjene over 25.000 kr. om måneden, for at der bliver råd til mere, end når familien er på kontanthjælp. Og efter min opfattelse har det mindre konsekvenser for børnenes muligheder og opvækst, at der i en periode er lavere indkomst sammenlignet med den situation, hvor forældrene mere varigt er uden for arbejdsmarkedet, fordi det ikke kan betale sig.

Hvis ikke man ønsker et samfund med total økonomisk omfordeling og dermed en helt lige indkomstfordeling uden privatøkonomiske incitamenter, vil der jo altid være nogle, som har lavere indkomst end andre.

Hvis man som et rent tankeeksperiment forestillede sig, at man fordoblede alle indkomster, så vil det jo fortsat være den samme gruppe, der har de laveste indkomster, men selvfølgelig på et andet niveau. Og netop fordi vi godt ved, at der altid vil være en gruppe, som har lavere indkomst end andre, kommer debatten hele tiden til at dreje sig om selve indkomstniveauet, en fattigdomsgrænse om man vil, eller som det kaldes i denne forespørgsel: et mindste levestandard.

Og her rækker min fantasi altså ikke længere. Hvordan skulle man på nogen måde kunne fastlægge grænser for, hvad den enkelte familie skal bruge sine penge til, om der skal købes til discountpriser eller ej? Det tror jeg helt ærligt de fleste danskere godt vil have sig frabedt.

Fordele og ulemper ved at indføre et mindste levestandard eller en officiel fattigdomsgrænse i Danmark skal ses på baggrund af, at Danmark som udgangspunkt er blandt de lande i den vestlige verden, hvor færrest har en relativt lav

indkomst. Det er altså meget godt at have i baghovedet, når man skal diskutere fattigdomsgrænser.

Jeg synes, der er mange argumenter, der taler imod, at man fastsætter en officiel fattigdomsgrænse. Det er nemlig ikke muligt at sige noget præcist om, hvilket indkomstniveau der er fair, anstændigt eller rimeligt ud fra objektive kriterier. Det er i bund og grund et politisk spørgsmål og omfatter blandt meget andet en afvejning i forhold til at bevare tilskyndelsen til selvforsørgelse, til at uddanne sig eller andet.

Disponibel indkomst i et enkelt år er heller ikke nødvendigvis et godt mål for en families faktiske levestandard. Tidligere forbrugsvalg, det kan være opsparing, eller det kan være optagelse af lån, vil f.eks. betyde, at der er et større eller mindre beløb til rådighed for forbrug, end den løbende indkomst vil vise.

Samtidig kan familier også bevidst prioritere andet end pengeindkomst. Nogle familier kan i en periode prioritere mere fritid eller mere tid sammen med børnene frem for pengeindkomst. Får det dem under en fastsat fattigdomsgrænse, har det ikke automatisk negative konsekvenser for børnene. Vi har indrettet os med et ganske komplekst system af forsørgelsesydelser, som tager højde for de særlige udgifter, forskellige familietyper har. På den måde sikrer vi en målretning af de offentlige ydelser til familierne med de laveste indkomster.

Kl. 14.10

Mange forestiller sig nok, når de hører ordet fattigdomsgrænse, at det er noget, der vil lægge en effektiv bund under, hvad man som borger i Danmark skal have at leve for. Men sandheden er, at vi kan ende med et niveau, der er placeret på laveste fællesnævner, for de offentlige midler er trods alt ikke ubegrænsede. Samtidig vil det være svært at opretholde det finmaskede system, som vi har i dag, hvor der ydes særlig hjælp til grupper med særligt behov.

Man kan som bekendt ikke både blæse og have mel i munden på samme tid, og hvis nogle eksperter har defineret, hvad man skal kunne leve for i Danmark, hvorfor skulle man så opretholde et system med den form for målretning, som vi rent faktisk har i dag? Så hvad har de familier, der i en periode befinder sig i lavindkomstgruppen, ud af en officiel fattigdomsgrænse, når den ikke afspejler den konkrete families behov? Det har jeg meget svært ved at se.

På samme måde er det vanskeligt at se, hvordan et mindste levestandard skal kunne tage høj-

de for at give børnene nogle bestemte muligheder. Det koster jo ikke lige meget at gå til fodbold, ridning eller dans, og de relevante aktiviteter afhænger måske også meget af børnenes alder. Selv hvis man skulle kunne lade sådanne udgifter indgå ved fastlæggelsen af overførselsindkomster, er det jo ingen garanti for, at pengene så også i virkeligheden kommer til at gå til børnene.

Her er vi ved sagens kerne. Det handler hele tiden om prioriteringer, om familiens prioriteringer og børnenes forskellige ønsker. Desuden kan børn i familier med betydelig højere indkomster også have sociale problemer eller leve under omstændigheder, som ikke er tilfredsstillende.

Dernæst kan man sætte spørgsmålstegn ved, om højere ydelser overhovedet er svaret på de problemer, der er med bekæmpelse af negativ social arv. Hvis f.eks. et barn vokser op med to arbejdsløse forældre på kontanthjælp, så er svaret på bekæmpelse af negativ social arv jo ikke blot at forhøje ydelserne. Det vil skabe langt bedre vilkår for børnene, hvis vi kan få en eller begge forældre i arbejde.

Bekæmpelse af negativ social arv sker via initiativer over for familier med sociale problemer – ikke nødvendigvis økonomiske problemer. Her har regeringen fremlagt en overordnet strategi for indsatsen jævnt udspillet »En god start til alle børn«. Den overordnede målsætning for denne strategi er at bryde den negative sociale arv. Den brydes hverken i dag eller i morgen. Det er et langt, sejt træk.

Strategien kan deles op i tre dele. For det første fokuserer strategien på familiens ret og pligt. Ansvaret har i lang tid fået lov til at flyde væk fra familierne. Nu er signalet, at det skal stoppe. Familier med sociale problemer skal have hjælp og støtte til selv at tage ansvaret, og det gælder om at målrette støtten til de familier, der har størst behov.

For det andet er der fokus på kompetenceudvikling. Uddannelse er det mest afgørende for at bryde den negative sociale arv. For at tage en uddannelse skal grundlaget være i orden. Det gælder både faglig kunnen og sociale kompetencer. Der er et stort potentiale i at starte tidligt, særlig i Danmark, hvor mange børn går i børnehaver. Især for udsatte børn kan indsatsen i børnehaven nemlig gøre en forskel, så de ikke er bagud allerede fra starten af i skolegangen. Blandt de konkrete initiativer for at styrke kompetenceudviklingen kan jeg nævne pædagogi-

ske læreplaner i dagtilbuddet, kommunale børnepolitikker, styrkelse af skolegangen på anbringelsesstederne.

Endelig for det tredje består strategien af at sikre en tidlig indsats. De børn, der i særlig grad bærer den negative sociale arv, er de anbragte børn. For at forbedre indsatsen for at hjælpe dem både via sagsbehandlingen og den pædagogiske indsats blev der i foråret indgået forlig om en anbringelsesreform. Den handler jo bl.a. om inddragelse af familier og netværk, opstramning af sagsbehandling og en styrkelse af de anbragte børns skolegang.

At vi prioriterer kampen mod negativ social arv, har vi også vist ved de seneste satspuljeaftaler. I satspuljeaftalen for 2003 blev der således afsat samlet 260 mio. kr. til initiativer mod negativ social arv og yderligere ca. 240 mio. kr. i aftalen for 2004. Ved den netop indgåede satspuljeaftale for 2005 blev der samlet sat ca. 240 mio. kr. af til at finansiere anbringelsesreformen.

Kl. 14.15

Der kan derfor ikke herske nogen tvivl om, at regeringen betragter bekæmpelse af negativ social arv som et meget vigtigt indsatsområde. Men det er ikke en problemstilling, der kan løses ved bare at hæve forsørgelsesydelse eller ved at indføre en fattigdomsgrænse.

Familie- og forbrugerministeren (Henriette Kjær):

Socialministeren har redegjort for regeringens holdning til spørgsmålet og for de initiativer, vi har i gang for at modvirke de negative følger af den sociale arv. Jeg skal derfor gøre det forholdsvis kort.

Jeg vil gerne understrege, at langt de fleste børn i Danmark har det godt, og for de få, hvor det ikke er tilfældet, har regeringen taget en række initiativer med henblik på at forbedre deres vilkår.

Da Red Barnet sidste år kom med en rapport, som umiddelbart kunne give det indtryk, at der var mange børn, der voksede op i fattigdom, undersøgte vi de nærmere præmisser, som rapporten byggede på. Resultatet kan så læses i den redegørelse om lavindkomstgruppen, som socialministeren har nævnt.

Af rapporten fremgår det bl.a., at i de OECD-undersøgelser, der er foretaget af andelen af børn i lavindkomstgrupper, ligger vi meget godt. I 2002 var 3,3 pct. af alle børn under 18 år i Danmark i lavindkomstgruppen forstået som den gruppe, der har en indkomst på under 50

pct. af gennemsnittet. De 3,3 pct. svarer til 39.000 børn, og det er en betydelig mindre del end i næsten alle andre OECD-lande.

Årsagen hertil skal bl.a. findes i, at vi Danmark har en række generelle ydelser til børn, både ydelser, der går til alle børnefamilier, og ydelser, der gives specielt til børn i udsatte familier, f.eks. til børn med enlige forsørgere, forældrelose børn og børn af pensionister og uddannelsessøgende.

Alle børnefamilier får børnefamilieydelsen. Enlige forsørgere, der er en gruppe med stor risiko for at havne i lavindkomstgruppen, får herudover ordinært og ekstra børnetilskud og forskudsvis udlagt børnebidrag. Det betyder, at en enlig forsørger til det første barn er sikret minimum ca. 30.000 kr. skattefrit om året og til de følgende børn ca. 25.000 kr. skattefrit om året.

De indkomstuafhængige ydelser suppleres med, at der i en række sammenhænge tages særlige hensyn til børnefamilier med lave indkomster.

Fra mit eget område vil jeg nævne fripladsordningen i forbindelse med betaling for dagpasning. Hertil kommer ordninger på andre ministeriers områder. Kontanthjælpen beregnes jo med en højere sats, når man er forsørger, og ved beregning af boligsikring tages særlige hensyn til børnefamilier.

Generelt synes jeg, at vi i Danmark har et system, der er godt funderet til at modvirke, at børnefamilier ender i den yderste fattigdom, når indkomsterne svigter.

Af rapportens resultater har jeg også hæftet mig ved, at der fra år til år heldigvis er stor udskiftning blandt de børn, der er i lavindkomstgruppen: Det er ikke de samme børn fra år til år. Det er jo af væsentlig betydning, når man skal vurdere problemets omfang.

Det er også en grund til, at den rigtige måde at angribe problemet på efter vores opfattelse ikke er at fastsætte en minimumslevestandard. Det er ikke nødvendigvis et problem, at en familie har en lav indkomst i et eller flere år, for mange gange er det jo udtryk for en langsigtet prioritering fra familiens side. Det kan være, at forældrene er ved at tage en uddannelse, eller at de er ved at opbygge en selvstændig virksomhed. Måske har de valgt at tage orlov og trappe arbejdet ned i en periode for at have mere tid sammen med børnene.

Det sker også, at en familie befinder sig i en lavindkomstsituation uden selv at have valgt det. Det er en del af regeringens politik at hin-

dre, at familier låses fast i passivitet og fattigdom. Derfor mener vi ikke, at lavindkomstproblemer skal løses ved at forhøje de passive kortsigtede forsørgerydelser.

Kl. 14.20

Det her handler jo om mere end økonomi; det handler også om kompetencer og netværk, og det er dér, jeg mener man må prøve at tage fat. Familierådslagning mener jeg f.eks. godt man kan udbrede. Det er et godt redskab, hvis man i kommunerne har team, der kan sætte sig ned med en familie, der har svært ved at få tingene til at hænge sammen, og bl.a. med inddragelse af familiens nære netværk få talt igennem, hvilke muligheder forældrene har for at klare deres forsørgelsesmæssige situation på længere sigt, og hvad de skal være opmærksomme på, for at de kan sikre deres børn de bedst mulige opvækstvilkår.

Når vi taler om sociale kompetencer, vil jeg også nævne læreplanerne i dagpasningstilbud. Det kan selvfølgelig lyde lidt abstrakt, at læreplaner skal bidrage til at bringe børn ud af fattigdom, men på lang sigt er jeg sikker på, at når vi sætter fokus på børns erhvervelse af sociale kompetencer og kompetencer i det hele taget allerede fra de første år, hvor de befinder sig uden for hjemmet, vil det have stor betydning for de muligheder, som børn fra ressourcetsvage familier vil have for at bryde med de negative sider af den sociale arv.

Jeg vil slutte med at sige, at selv om vi ikke kan finde belæg for den generelle påstand om øget fattigdom blandt børnefamilier, som er indbygget i forespørgslen, så er vi selvfølgelig indstillet på løbende at justere systemet, når der er behov for det.

I år har vi således fået gennemført en væsentlig forbedring for en af de grupper, som formentlig ofte vil befinde sig i lavindkomstgruppen, nemlig enlige forsørgere under uddannelse. Fra den 1. januar 2005 er den månedlige SU til enlige forsørgere fordoblet i forhold til for et år siden. Det har allerede ført til, at flere enlige forsørgere tager en uddannelse.

Det paradoksale ved den slags fattigdomsmål, som vi har med at gøre, er, at den succes kan føre til, at flere børn bliver registreret i lavindkomstgruppen, fordi deres mødre nu vælger at gå ned i indtægt for at tage sig en uddannelse – men det er jo dybest set positivt.

Også forslaget til finanslov for næste år, som vi er ved at lægge sidste hånd på nu, indeholder forbedringer for børnefamilierne med lave ind-

komster: En økonomisk fripladsordning i SFO vil blive gjort obligatorisk, og tilskud til dagtilbud vil blive justeret til fordel for kommuner, der giver tilskud til nedsættelse af daginstitutionsbetalingen. Og så er der, som socialministeren nævnte, afsat en pulje til støtte for idrætsaktiviteter for svage børn.

Endelig vil jeg også nævne pasningsgarantien, som faktisk er et vigtigt supplement til det, som vi i regeringen finder er det allerbedste, vi kan gøre for de svagest stillede børnefamilier, nemlig hjælpe dem med at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Formanden:

Tak til familie- og forbrugerministeren. Så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Villy Søvnald.

Forhandling

Villy Søvnald (SF):

Et af de eksempler, der har været fremme i dagspressen som optakt til den her forespørgselsdebat, er en enlig mor i Sydhavnen. Hun hedder Susanne, og hun har to børn på henholdsvis 8 og 10 år. Når hendes faste udgifter er betalt, har hun 1.000 kr. tilbage – 1.000 kr. Og så spørger socialministeren: Hvad er fattigdom?

Jamen det er jo klart, at hvis man ikke forstår, det er fattigdom, at en enlig mor, der har 1.000 kr. tilbage og bor i Sydhavnen, som jeg tror alle ved ikke er det mest eksklusive boligområde her, hvis man ikke kan få øje på fattigdommen i det eksempel, så er det jo, undskyld mig, som at tale til døve og tale til blinde. Sådan er det, hvis man ikke kan se, at et samfund med vores rigdom efterlader en gruppe af mennesker i en fattigdom, hvor det, som socialministeren siger, jo ikke er et spørgsmål om at prioritere – det besværes den enlige mor Susanne fuldstændig fri-taget for – men hvor det er et spørgsmål om at overleve i et samfund, der er fantastisk rigt.

Undskyld mig, men er det ikke for sølle, at regeringens svar så er, at de får læreplaner i daginstitutionerne? Det var et af de offensive svar i forhold til at bekæmpe fattigdommen. Jamen forstår ministrene slet ikke Alvoren af det, der er ved at udvikle sig? Det er jo ikke alene SF's påpegnings. Det, vi i den her debat tager afsæt i, er folk, der ikke har nogen som helst tilknytning til SF. Det er folk ude fra det virkelige liv. Det er Rådet for Socialt Udsatte, der i sin seneste årsrapport peger på, at de, som regeringen har tvunget

ned på de lave satser, har mindre til rådighed at leve for end mennesker, der bor på forsorgshjem. Jeg gentager: mindre tilovers at leve for end mennesker, der bor på forsorgshjem.

Kl. 14.25

Tror man virkelig, man kan spise dem af med en bemærkning om, at de så kan få læreplaner til deres børn, eller at de jo bare kan prioritere? De kan ikke prioritere; de er fattige i gammeldags forstand, og de er gjort fattige af den her regering og støttepartiet Dansk Folkeparti.

Så bare lidt om tallene: Det er 65.000 mennesker ifølge Rådet for Socialt Udsatte, som regeringen har anbragt på lavere satser på grund af starthjælp og lofterne over kontanthjælpen – og så er ungedelserne på kontanthjælp og dagpenge ikke talt med.

Det er 150.000 mennesker, hvis vi tager de studerende fra, der er under EU's officielle fattigdomsgrænse – 150.000 mennesker. Deraf er de 39.000 – med et af ministrenes egne ord – børn.

Er det ikke alarmerende, hvis man alvorligt mener, at kampen mod ikke alene de voksnes fattigdom, men også børnenes fattigdom, går ud på, at det eneste, man kan tilbyde dem, er løftet om, at de ikke behøver at prioritere, og så er det nogle læreplaner og lidt småydelse i hjørnerne.

Jeg synes, det er forstemmende, at Alvoren i det her ikke er gået op for regeringen. Det er jo heller ikke et svar at sige, at så kan de bare tage et stykke arbejde, for det er regeringens hensigt.

Det, vi diskuterer, er ikke hensigter, det er virkelighed. Det er den virkelighed, at under denne her regering er arbejdsløsheden som bekendt vokset med i hvert fald 40.000. Og jeg tror, at den enlige mor ude i Sydhavnen, Susanne, synes, det er lidt tomt at høre, at så skal der jo arbejde til. Jamen det er ikke noget svar. Det er ikke noget svar på det problem, vi diskuterer i dag.

Konsekvenserne af børnefattigdommen tror jeg vi kommer til at slås med i Danmark i mange, mange år frem i form af børn, der reagerer på ikke at have fået det liv, som andre børn har, men et liv, hvor der ikke er råd til alt det, andre børn deltager i – børn, som bliver mærkede af en fattigdom, som vi ikke kan være bekendt i et af verdens rigeste samfund.

Derfor skal jeg runde af med at fremsætte følgende forslag til vedtagelse på vegne af partierne Socialdemokratiet, SF, Enhedslisten og Kristendemokraterne:

Forslag til vedtagelse

Kl. 14.30

»Idet Folketinget udtrykker sin bekymring over den stigende fattigdom i Danmark som dokumenteret i rapporter fra Rådet for Socialt Udsatte samt en række humanitære organisationer, pålægger Folketinget regeringen at inddrage Folketingets partier i en undersøgelse af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse og at tage de nødvendige skridt i kampen imod fattigdommen – ikke mindst den fattigdom, der rammer børn.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 6).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se foran). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KD):

Jeg skal bare lige berigtige en lille ting, og det er, at Kristendemokraterne ikke er medforslagsstillere, så det vil vi gerne have rettet.

Formanden:

Det bliver berigtiget.

Tak til ordføreren. Så er det hr. Hans Andersen som ordfører.

Hans Andersen (V):

Venstre vil meget gerne diskutere børns opvækstvilkår i Danmark med SF og Folketingets øvrige partier. Venstre finder, at det er meget vigtigt at arbejde målrettet med at bryde den negative sociale arv. Det skylder vi børnene og deres familier. Vi skal fortsat forbedre indsatsen over for familier med sociale problemer, og det er ikke nødvendigvis de økonomiske problemer, der her skal have størst fokus.

Derfor vil jeg også benytte lejligheden til at fremhæve den overordnede strategi for indsatsen, som vi har kaldt »En god start til alle børn«. Målsætningen er nemlig at bryde den negative sociale arv med en sammenhængende indsats i familiens hverdag.

Jeg finder det meget vigtigt, at alle børn skal have chance for at udnytte deres muligheder. De udsatte børns behov skal derfor i centrum. Vi skal have klare forventninger, både til børnene, til deres forældre og til forældrenes egen indsats, og vi skal sætte de etablerede principper og systemer til diskussion.

Venstre ønsker en klar ansvarsfordeling. Forældregeringen kan og skal ikke overlades til det offentlige, forældrene skal fastholdes i deres ansvar for egne børn. Familier med sociale problemer skal selvfølgelig hjælpes og have støtte til selv at tage et ansvar. Netop forældreansvaret kan eksempelvis styrkes gennem forældrekontrakter til de udsatte børn og familier.

Vi skal styrke børnenes kompetencer, også børnene, som kommer fra hjem uden højt læsning eller hjælp til regnestykkerne; de skal have mulighed for tidligt at tilegne sig de grundlæggende færdigheder.

Alle børn skal udfordres og stimuleres, og allerede i børnehaven skal leg og læring være i centrum. Især kan indsatsen i børnehaven være med til at bryde den negative sociale arv, og derfor støtter Venstre meget, at der nu arbejdes med klare mål for dagtilbuddene. Det vil især være en gevinst for børnene fra de udsatte familier.

Venstre mener, det er afgørende, at der også sikres en tidlig og rigtig indsats. Især vil de anbragte børn kunne hjælpes bedre med en tidlige indsats og en mere målrettet indsats. Det kan være gennem større inddragelse af familien og netværk, forbedring af sagsbehandlingen samt en forstærket pædagogisk indsats.

Venstre vil fortsat arbejde med at bryde den negative sociale arv gennem en målrettet indsats, og vi glæder os over, at der i satspuljeaftalen for 2005 er afsat 240 mio. kr. til at få gennemført anbringelsesreformen.

I forhold til SF's påstand om, at der bliver flere fattige familier med børn, viser rapporten »Lavindkomstgruppen – mobilitet og sammensætning«, at de fleste børnefamilier, der befinder sig i lavindkomstgruppen, kun er der i relativt kort tid, og sammenlignet med andre lande i den vestlige verden er Danmark blandt dem, hvor færrest har en relativt lav indkomst. Konklusionen er således, at relativt få børnefamilier befinder sig konstant i lavindkomstgruppen.

En officielt fastlagt fattigdomsgrænse kan dog gå hen og blive laveste fællesnævner, hvor familier med særlige behov måske vil få svært ved netop at have opfyldt den hjælp, de har behov for.

I Venstre mener vi, at vi fortsat skal arbejde med at bryde den negative sociale arv, og den brydes altså ikke ved at hæve forsørgelsesydelse eller ved at sikre et minimumslevsniveau.

På vegne af Venstre, Dansk Folkeparti og De Konservative skal jeg derfor fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse:

»Folketinget konstaterer med tilfredshed, at regeringen prioriterer de svageste grupper og bekæmpelsen af negativ social arv højt. Folketinget konstaterer, at regeringen har taget mange initiativer for at forbedre vilkårene for de svageste og sikre dem bedre livsvilkår.

For at styrke indsatsen har regeringen og Folketingets partier bl.a. taget følgende initiativer: regeringens handlingsprogram om det fælles ansvar for de svageste grupper, Rådet for Socialt Udsatte, regeringens strategi for at bryde den negative sociale arv, forstærket indsats for udsatte børn og deres familier (anbringelsesreformen), forhøjet SU til enlige forældre, behandlingsgaranti for stofmisbrugere og senest også alkoholmisbrugere.

Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at prioritere de svageste grupper og bekæmpelsen af den negative sociale arv – og til at følge udviklingen i indsatsen og bekæmpelsen af den negative sociale arv.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 7).

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er tre, der har bedt om korte bemærkninger til Venstres ordfører. Den første er fru Line Barfod, og efter hende er det fru Sandy Brinck og hr. Villy Søvnald.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, vi skal bytte om på, hvem Venstre betragter som svage grupper. Det kunne være, at hvis vi puttede virksomheder og de rigeste i samfundet i de svage grupper, så kunne de blive udsat for den ene nedskæring efter den anden og den ene kontrolforanstaltning efter den anden, og så kunne vi kalde de svageste grupper for venner af regeringen, og så kunne de få nogle af alle de millioner, som Venstre lader fosse ud af statskassen.

Jeg synes, det er utroligt at høre Venstres ordfører stå og tale, som om folk, der er fattige, er dumme og ikke kan finde ud af at tage sig af deres børn osv., og at det er det, man skal sætte ind over for, når det problem, de har, er, at de ikke penge nok.

I sommer kunne vi f.eks. læse om familien Andersen. De er begge to arbejdsløse, fordi de er blevet fyret fra deres arbejde på grund af sygdom, og de er endnu ikke blevet raske nok til at kunne tage et arbejde. De er flyttet i en billigere bolig, de har taget børnene ud af fritidsaktiviteterne, de får penge fra deres voksne børn, der er flyttet hjemmefra.

Hvad er det, de skal gøre for at få deres økonomi til at løbe rundt, som de ikke allerede har gjort? Hvordan er det, Venstre mener de skal prioritere og have familierådslagning og familiekontrakter og læreplaner og alt muligt for at få rettet op på, at de ikke har råd til mad og tøj til deres børn?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Vi har i denne regerings tid nedsat Rådet for Socialt Udsatte, som flere partier her i Folketinget jo var modstandere af – til en indledning. Vi har netop nedsat Rådet for Socialt Udsatte, for at de sammen med partierne her i Folketinget kan have fokus på de udsatte grupper. Det er én ting.

Det næste er, at vi har fremlagt handlingsplanen »Det fælles ansvar«, hvor vi netop fokuserer på de udsatte grupper i det danske samfund, og det drejer sig jo eksempelvis om behandlingsgarantien for stofmisbrugere.

Og så handler det jo ikke kun om at hæve ydelserne og derved tro, at så bliver alle lykkeligere. Det handler jo om at give tilbud til de her familier, så de netop får et arbejde, det handler jo om at bevare incitamentet til at komme i arbejde. Man må bare konstatere, at hvis ydelserne er meget, meget høje, så er der ikke noget incitament til at tage et arbejde, og vi er jo alle sammen enige om, at vi skal have flest muligt i arbejde.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg prøver en gang til.

I familien Andersen er både far og mor på kontanthjælp, fordi de er blevet fyret fra deres arbejde på grund af sygdom, en situation, som ganske mange kontanthjælpsmodtagere er i. De er ikke i stand til at påtage sig et arbejde, før de bliver raske. De er blevet skåret af denne her regering.

Det er rigtigt, at man har nedsat Rådet for Socialt Udsatte, og de giver det råd, at man skal

lade være med at sætte ydelserne ned. Regeringen har sat ydelserne ned.

Hvad er det helt præcis, Venstre vil have de her mennesker skal gøre i familien Andersen? De er hverken stofmisbrugere, alkoholikere eller noget som helst andet, de er bare fattige, fordi regeringen har skåret i kontanthjælpen og bolig-sikringen. De har ikke råd til mad til deres børn. De er nødt til at leve af penge fra deres voksne børn, der er flyttet hjemmefra. De er flyttet i en billigere bolig, de har taget børnene ud af fritidsaktiviteterne. Hvad er det, Venstre mener denne her familie skal gøre for at have penge nok til mad til deres børn?

Helt konkret er det det, jeg gerne vil have et svar på fra Venstres ordfører, og ikke alt muligt om, at de kan tage et arbejde; det kan de ikke, de er syge.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Konkret er det jo sådan, at hvis man er syg – det er jo lidt mærkværdigt, at vi skal stå og behandle enkeltsager i Folketinget, men nu skal jeg svare konkret – så er der jo mulighed for fleksjob eksempelvis, som man som kommune med ansvar for det her kunne tilbyde den pågældende far eller mor, for at vedkommende netop kan komme i gang og få et ansvar, få et arbejde.

Jeg synes så også, at man skal benytte sig af de nye muligheder for at få hjælp til kontingentet til sportsklubben, så man ikke bare tager børnene ud og siger: Det har vi ikke råd til. Der er nu med den nye finanslovaftale, hvor også flere partier ud over Venstre og De Konservative er med, netop skabt mulighed for at give den her mulighed til forældre, at de kan lade deres børn gå til fritidsaktiviteter og lignende og få hjælp til betaling af kontingentet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Det er ganske simpelt hårdt kost at skulle sidde og høre på først ministrene og derefter Venstres ordfører. Jeg tror, man skulle tage på et virkelighedstjek.

Man står her fra Venstres side og taler om, at forældre skal kende deres ansvar. Jeg tror netop, at den enlige mor ude i Sydhavnen med to børn og 1.000 kr. tilbage til hele måneden kender sit ansvar. Hun er netop frustreret over, at hun ikke kan leve op til sit ansvar og give sine børn nogle ordentlige vilkår.

Jeg kunne forstå, at Venstres ordfører er ganske enig med socialministeren i, at hvis man laver en fattigdomsgrænse, så vil det gøre, at man ikke kan lave en særlig indsats over for den enkeltes helt særlige behov. Se, jeg kan ikke forstå, hvordan de to ting skulle være i modstrid med hinanden. Det kan kun være tilfældet, hvis det er sådan, at man i sit hoved har en ideologi, der går ud på, at folk absolut ikke må få mere end det allerallerlaveste, man kan tilbyde dem – hvordan hænger det ellers sammen?

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Nu tror jeg, at alle mennesker i Danmark godt ved, at overførselsindkomsterne i Danmark er på et rimeligt niveau, et fornuftigt niveau, når vi sammenligner det med andre lande. Det er også blevet sagt her i dag, at når vi sammenligner med andre lande, så har vi meget få i lavindkomstgruppen, og hvis de er der, er de der meget kort tid.

Det synes jeg bare at man lige skal være opmærksom på, inden man påstår om de ydelser, vi i dag giver til folk på kontanthjælp, at folk ikke kan leve af dem, og at de ikke har mulighed for at få tag over hovedet, for det er ikke korrekt. I Danmark er det sådan, at man godt kan få tag over hovedet, og man kan også godt få råd til at købe mad, og man kan også få råd til, at børnene kan gå til fritidsaktiviteter.

Jeg synes bare, at man skal passe på, at proportionerne ikke ryger ud af debatten, og at vi netop glemmer at have fokus på de meget udsatte, der har brug for hjælp fra det offentlige. Det kan handle om, at de kommer i behandling for deres misbrug, det kan handle om, at man sætter ind i den her familie, der har det svært, og støtter op med alt det, man overhovedet kan fra kommunens side. Og det er det, man skal have fokus på, synes jeg.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg fik desværre ikke noget svar på, hvordan en fattigdomsgrænse kan være i modstrid til, at man går ind og ser på individuelle behov, men det kan Venstres ordfører måske få tid til at svare på denne gang.

Jeg synes heller ikke, jeg har hørt, at jeg skulle have sagt, at ydelserne er for lave i det her land – jeg tror faktisk, at problemet er, at vi har indrettet kontanthjælpen på, at det skal være en

midlertidig ydelse, og når folk så er på kontant-hjælp år efter år efter år efter år, så er der ikke tale om en midlertidig ydelse længere – så hvor har hr. Hans Jensen det fra?

Det væsentligste er at få svar på, hvordan en fattigdomsgrænse vil stå i modsætning til at lave individuelle skøn.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg skal gøre opmærksom på, at ordførerens navn er Hans Andersen – et andet godt dansk navn.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Det handler jo fortsat om, at vi alle sammen ønsker at bakke op omkring det, at vi kan yde en hjælp til udsatte familier og udsatte familier med børn. Den opbakning, der er i befolkningen generelt i dag, synes jeg vi skal værne om, og derfor skal vi have mulighed for at yde en særlig støtte til de familier, der har meget behov, og derfor skal vi ikke bare have det svar, at vi bare hæver alle ydelserne, fordi familierne så vil opleve, at så går det meget bedre.

Det handler ikke altid om flere penge; det handler om, at vi giver de rette tilbud til de familier, der har behov.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg er sikker på, at for Susanne fra Sydhavnen, der har 1.000 kr. tilbage, når hun har betalt sine faste udgifter, og som har to børn, drejer det sig kun om penge – og ikke andet.

Derfor undrer det mig, med hvilken elegance regeringspartierne ordførere forsøger at snakke om noget helt andet. Jeg tror, hr. Hans Andersen kender et radioprogram, der hedder: Og så til noget helt andet. Det må være det, der er inspirationen. Skal vi ikke prøve at fokusere på fattigdommen?

Og så vil jeg spørge i forhold til det: Når hr. Hans Andersen peger på, at regeringen har nedsat et råd for socialt udsatte, ja, vil hr. Hans Andersen så bekræfte, at det, man netop peger på fra rådets side, er nødvendigheden af at sætte en fattigdomsgrænse herhjemme? Jeg citerer fra side 22 i rådets rapport: »... med henblik på at sikre, at ingen sociale forsørgelsesydelse i fremtiden bliver fastsat lavere end det, der svarer til en sådan fattigdomsgrænse«.

Er hr. Hans Andersen enig i, at det er en klog anbefaling, rådet kommer med her?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Rådet for Socialt Udsatte kommer med flere anbefalinger. Nogle har vi støttet op om, eksempelvis behandlingsgarantien for stofmisbrugere og nu også for alkoholikere, andre er vi uenige i. Vi mener ikke, det er den rette vej; det er ikke den måde, vi hjælper udsatte familier med børn på. Det er ikke ved at lave en fællesnævner, og det er måske den laveste fællesnævner, man så når frem til – den tror jeg ikke på. Jeg tror ikke, det er den måde, vi hjælper de her børn på. Det gør vi ved målrettet at sætte ind med den hjælp, der er behov for.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Skal vi ikke ringe til Susanne ude i Sydhavnen, når vi er færdige med den her debat, og spørge, om hun ville føle sig hjulpet, hvis der var en officiel fattigdomsgrænse, for hendes problem er, at når hun har betalt de faste udgifter, har hun kun 1.000 kr. tilbage? Skal vi ikke prøve at ringe, få en avis med os og tage ud og besøge hende og spørge, om hun ville føle, det var en hjælp i hendes situation?

Kl. 14.45

Jeg forstår ikke den argumentation, at den underste fattigdomsgrænse ikke er et værn. Vi har det jo på ældreområdet med folkepensionens grundbeløb.

Er hr. Hans Andersen også af den opfattelse, at det er af det onde, at vi dér har et underste levegrundlag, som i virkeligheden kan være hårdt for de ældre at leve med?

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Jeg synes, det ville tjene debatten, også når forespørgeren, hr. Villy Søvndal, har rejst den omkring de fattige børn, at prøve at forholde sig til det emne og ikke begynde at inddrage alle mulige andre befolkningsgrupper. Men det kan vi da godt, hvis det er det, man gerne vil snakke om i dag.

Jeg synes, man skal have fokus på, og det var også det, jeg sagde i min ordførertale: Hvordan sikrer vi en god start for alle børn, også børnene fra de udsatte familier? Og det gør vi jo ved en tidlig indsats. Og det handler ikke om, hvor høje ydelserne er, det handler om, at man sætter ind i børnehaven, sætter ind ved hjælp af sundhedsplejersken, når sundhedsplejersken er på besøg i de udsatte familier med børn, at vi giver dem

den bedst mulige start på livet. Det handler ikke om, at man kun hæver ydelserne.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det den sidste, og det er fru Jette Baurup.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg vil godt sige til hr. Hans Andersen, at det da er rigtigt nok, at der kan forebygges med sundhedsplejersker, der kan forebygges på mange områder, men det gør jo ikke noget ved, at familierne ikke har penge.

Vi behøver ikke at tage til Sydhavnen, vi kan også tage til Sundby. Der er en enlig mor med en husleje, som er meget normal i dag i en storby, på 7.000 kr. Det vil sige, at hun måske har 900 kr. tilbage; børnene kan ikke gå i klub.

Så siger hr. Hans Andersen meget, synes jeg faktisk, uartig: Man kan bare få et fleksjob. Jeg kender folk i hvert fald på Amager, hvor jeg er socialrådgiver om mandagen, som har søgt 300 fleksjob, og de har ikke fået det. Jeg kender andre, som har søgt job, fordi de er arbejdsledige og derfor går på bistandshjælp, som heller ikke kan få det. Det kan godt være, hr. Hans Andersen kan give dem et job, men de har i hvert fald ledt meget. Det er ikke, fordi de ikke vil i arbejde, men det er meget svært at få et arbejde.

Det spørgsmål, jeg så har, er: Hvordan kan hr. Hans Andersen sige, at man bare kan gå på et socialcenter og få til klubaktiviteter eller få til fritidsaktiviteter, når vi ved, at man i denne her regerings tid har lavet et skattestop, så kommunerne sparer? De har jo ikke penge til at give til enten fritidsaktiviteter eller klub eller andet; der bliver jo sagt nej. Og man kan jo ikke bare få en børnesag, fordi ens børn ikke kan være med i det sociale.

Jeg synes egentlig, det er rigtig uartig.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Til fru Jette Baurup, som om mandagen er socialrådgiver i Københavns Kommune, hvis jeg forstod det korrekt: Jeg synes, det er der, man som socialrådgiver skal gøre brug af den vifte af muligheder for netop at få mennesker i gang, og der nævnte jeg et eksempel på, at man kunne forsøge med muligheden for fleksjob, netop for at komme på arbejdsmarkedet. Det er ikke korrekt, at der ikke bliver skaffet flere fleksjob; det gør der, og der bliver skaffet flere hver dag.

Med hensyn til det med skattestoppet: Skattestoppet hæmmer ikke kommunernes muligheder for at tilbyde borgerne de ydelser, som fru Jette Baurup netop nævnte. Senest i finanslovaftalen har vi sat penge af til, at man kan få betalt kontingentet, hvis man er en familie, som ønsker, at barnet skal gå til en fritidsaktivitet. Så det er heller ikke en hindring.

Jeg synes, det er mærkværdigt, at det altid er skattestoppet, der bliver fremhævet som svaret her. Det handler det ikke om. Københavns Kommune har haft mulighed for vækst, og man kan jo se, hvis man kigger ud ad vinduet, at Københavns Kommune prioriteter børneområdet og andre områder meget højt.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Det kan undre mig meget, at hr. Hans Andersen bliver ved med at tale om, hvor nemt det er at få et arbejde, og – kan jeg forstå på hr. Hans Andersen – at folk, som er på fattigdomsgrænsen, er det, fordi de ikke selv ønsker at komme videre. Det er ikke den rigtige sandhed. Vi ved jo alle sammen, at der ikke har været så meget arbejdsløshed, som efter at den borgerlige regering er kommet til. Fattigdommen er der.

Derfor vil jeg gerne høre hr. Hans Andersen: Mener hr. Hans Andersen virkelig, at hvis man har familierådslagning, så kan man komme uden om det? Mener hr. Hans Andersen virkelig, at hvis der er sundhedsplejersker, der går ind i familierne, så kan man komme uden om fattigdomsgrænsen?

Kl. 14.50

Hvad er det regulære, man kan give fra regeringens side, så børnene også kan være med i det sociale liv, så de kan opleve, skal vi sige en tivolitour, så de kan være med i nogle fritidsaktiviteter? Det er jo lige præcis humlen ved det: Der er nogle børn, der bliver sat udenfor, netop fordi familierne ikke har pengene.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Jeg tror, vi alle er optagede af, at der i familierne er mulighed for at lave forskellige aktiviteter. Det handler ikke om, at man, hver gang man skal uden for døren, skal i Tivoli; det handler om, at man kan gå en tur i skoven. Det tror jeg sådan set mange mennesker, også familier, har glæde af.

Jeg har ikke stået her og sagt, at det er min oplevelse, at mennesker på kontanthjælp er det,

fordi de ikke ønsker at arbejde. Det kan være svært at få et arbejde, det medgiver jeg, og derfor har vi jo også i og for sig presset på over for kommunerne for, at de skal gøre en stor indsats, og det gør de, og det bliver bedre og bedre, og derfor skabes der faktisk også flere job for hver dag, der går, i øjeblikket.

Så der er en lang række elementer her, der lige netop gør, at familierne jo ikke befinder sig i lavindkomstgruppen i mange år i træk. Det kan være i en periode, en relativt kort periode, hvorefter de så får et job. Og det synes jeg da er rigtig godt, for incitamentet og hele vores mulighed for at udvikle velfærdssamfundet er da, at man ønsker at gå fra passiv forsørgelse til en aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Sandy Brinck.

Sandy Brinck (S):

Et samfund skal kendes på den måde, det behandler sine svageste på. Uanset hvor godt det ellers går i et samfund, skal samfundet altid måles på, om fællesskabet sikrer, at de svageste, de skæve, de udstødte også har en ordentlig og menneskeværddig tilværelse. Det er det, den her forespørgsel handler om: Hvordan sikrer vi, at også de fattigste familier i Danmark har penge til at give deres børn en ordentlig opvækst?

Her ved vi, at det halter i det danske samfund. Undersøgelser fra Red Barnet, fra CASA og fra Rådet for Socialt Udsatte viser, at der er familier i Danmark, som ikke har råd til at give deres børn en rimelig opvækst. Det har vi som politikere og i fællesskabet en forpligtelse til at ændre på.

Vi ved godt, hvilke grupper der især er ramt af fattigdom og det manglende håb for fremtiden. En af de største grupper er de svageste kontanthjælpsmodtagere, de mennesker, der ikke kun har ledighed som problem, men som slås med en række andre barrierer, der hindrer deres vej til arbejdsmarkedet. Disse barrierer skal vi som samfund være bedre til at fjerne.

Igenom de seneste år har vi i højere og højere grad benyttet økonomiske incitamentter til at få kontanthjælpsmodtagere i arbejde. Det kan være godt for nogle, men vi ved, at der er en gruppe mennesker, der ikke kommer i arbejde, selv om de rammes på pengepungen, tværtimod er det bare med til, at de bliver endnu mere marginaliseret. Det kan ikke være meningen hver-

ken over for dem eller over for deres børn, at de skal havne i så håbløs en situation.

Hvad gør vi ved det? Vi Socialdemokrater mener, at indsatsen over for de svageste kontanthjælpsmodtagere bør revideres. Vi mener, at man bør genindføre retten til gentagne tilbud for ledige over 30 år. Vi bør overveje at ændre på tildelingen af revalidering, så også længerevarende ledighed i sig selv kan være grundlag for tildeling af revalidering.

Desuden vil vi i Socialdemokratiet gerne sammen med de andre partier bag forliget »Flere i arbejde« se på kontanthjælpsloftet. Kontanthjælpsloftet kan have nogle utilsigtede konsekvenser for de mennesker, der i dag ikke *bare* kan vælge en anden bolig med en lavere husleje eller *bare* kan vælge at få et job.

Sidst, men ikke mindst bør vi være langt bedre til at bruge de erfaringer, der er med at få mennesker ud af store sociale problemer og tilbage på arbejdsmarkedet igen. Kun ved at ville tænke nyt og sammenhængende kan vi sikre, at de svageste kontanthjælpsmodtagere og deres børn får et bedre liv og en mere indholdsrig hverdag.

Og så bør vi afskaffe integrationsydelsen. Integrationsydelsen modvirker integration. Det gør den, fordi flygtningene får en så lav ydelse, at de ikke har råd til at deltage i festen i boligforeningen, de har ikke råd til at sende deres børn til fodbold, og de har slet ikke råd til at gå på kurser på aftenskole.

Helt ærligt: Er det ikke lidt usmart at give de nye danskere en ydelse, der hindrer frem for at fremme integrationen? Er det ikke lidt fattigt, at de nye danskeres børn skal holdes ude af fællesskabet, hvor børn med glæde boltrer sig?

Kl. 14.55

Så til debatten om fattigdomsgrænsen.

Først vil jeg godt sige, at vi skal holde os mållet for øje: Der skal ikke være fattigdom i Danmark – og intet skal skygge for dette mål.

Men når det så er sagt, så vil Socialdemokraterne gerne være med til at undersøge mulighederne for at indføre en fattigdomsgrænse i Danmark, ikke en grænse, vi sådan kan bruge til at slå hinanden oven i hovedet med, men en grænse, som kan være en rettesnor, når vi indfører nye politiske tiltag, og som kan være med til at vise os, hvordan tendensen er i øjeblikket – hvor vi jo lige nu ved, at tendensen er til flere fattige.

Vi kan dog have nogle betænkeligheder, som vi godt vil have belyst.

Først og fremmest skal man passe på, at debatten om definitionen på fattigdom ikke kommer til at blive en akademisk diskussion, som skygger for, at vi gør noget af det, som vi allerede ved kan gøres for at forhindre fattigdom.

Vi synes, at forslaget om en fattigdomsgrænse skal have en chance. Vi ved, at der er andre lande, der har det. Vi bør kigge på, hvordan de har indrettet det. Men i bund og grund handler det jo om, hvilke instrumenter vi skal bruge for at sikre, at alle i vores fællesskab har mulighed for et godt liv.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi beder ordføreren om at blive stående; fru Line Barfod ønsker en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig meget, at Socialdemokratiet ønsker at afskaffe integrationsydelsen, og også, at ordføreren siger, at man må se på kontanthjælpsloftet, fordi det har haft nogle utilsigtede konsekvenser.

Men som ordføreren selv var inde på, har Socialdemokratiet jo adskillige gange, både mens man selv sad i regering og med forliget om »Flere i arbejde« med denne her regering, indgået forlig, hvor man har skåret ned for nogle af dem, der havde mindst.

Derfor vil jeg høre, om ikke det giver anledning til overvejelse i Socialdemokratiet. Måske skulle man overveje, når man vil skaffe folk i arbejde, så at skaffe nogle arbejdspladser, i stedet for at skære ned for dem, der er blevet ramt af arbejdsløshed, og i stedet for at lade det gå ud over deres børn, deres familier, ved at de får færre penge og en del af dem reelt kommer under det, vi accepterer som et acceptabelt niveau i Danmark.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Som jeg også sagde i mit ordførerindlæg, kan økonomiske incitamenter være godt for nogle og i nogle situationer, men det kræver jo, at der er nogle job at få. Det var der i 1990'erne, da var der job at få, da skaffede vi beskæftigelse, men det, der sker i øjeblikket, er jo, at ledigheden stiger og stiger og stiger.

Man kan sige, at når vi er med i et forlig, der hedder »Flere i arbejde«, så kan man allerede høre af titlen, at der er noget i forudsætningerne, der er gået galt – for der er ikke kommet flere i

arbejde, tværtimod er ledigheden steget. Derfor burde regeringspartierne også være villige til at se på, hvad det forlig indeholder, for forudsætningerne er jo så absolut skredet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jo, men forliget om »Flere i arbejde« rammer jo ikke kun folk, der er arbejdsløse og står og mangler et arbejde, og så kan man skaffe dem et arbejde, det rammer jo også folk, der ikke er i stand til at arbejde, f.eks. fordi de har været ude for en arbejdsskade og derfor skal få det bedre, før de bliver i stand til at arbejde igen, eller skal have afklaret, om de skal på førtidspension, eller hvad der skal ske i deres situation. De mennesker er også blevet ramt af kontanthjælpsloftet, og det må man jo have vidst, da man indgik forliget.

Derfor vil jeg gerne høre, om Socialdemokratiet ikke overvejer, om man helt skal trække sig ud af det her forlig og sige, at man ikke vil være med til at skære på kontanthjælpen; tværtimod bør man få genoprettet, så de familier, der lever af så få penge, som mange gør i dag, igen får det bedre, og især, så vi kan få forhindret, at en masse familier bliver sat ud af deres boliger, fordi de ikke har råd til at betale huslejen.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jo, Socialdemokratiet overvejer at trække sig ud, og det skyldes ganske simpelt, at regeringspartierne jo også har været med til at ændre forudsætningerne ganske dramatisk uden om forligskredsen, f.eks. når vi kigger på kontanthjælpsloftet, som jo ofte har den store ulempe, at man ikke bare finder sig en anden bolig, når det er sådan, at man bliver ramt af kontanthjælpsloftet. Samtidig har regeringen sammen med Dansk Folkeparti sørget for, at de får mindre og mindre i boligstøtte, sådan at ikke bare kontanthjælpsloftet, men også boligstøttereglerne rammer dem dobbelt hårdt.

Kontanthjælpsloftet, som jo var tænkt som sådan en grænse, hvor både den enkelte og systemet skulle have sørget for, at vedkommende var kommet ud af kontanthjælpen, så man ikke gik der i 5, 6, 7, 8, 9 år, den grænse har jo ikke virket, fordi folk stadig væk er i kontanthjælpssystemet 8, 9, 10, 11 og 12 år, og så er det en fattigdomsfælde. Vi bliver nødt til at vedkende os, at der kan vi ikke bare lade stå til; der bliver vi nødt til

at kigge på de instrumenter, som vi har været med til at indføre.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren.

Så går vi videre i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Pia Kristensen.

Kl. 15.00

Pia Kristensen (DF):

Hvor mange familier i Danmark kan man egentlig betegne som fattige? Jeg synes, det er et uklart spørgsmål. Der er familier, som er i en sårbar økonomisk situation, det ved vi, men betyder det absolut, at man er fattig? Jeg ved, at der er familier, der vil betakke sig for at blive kaldt for fattige. Her tænker jeg på familier, der har valgt kun at have en lønindtægt. Man har valgt, at faren tjener pengene, mens moren går derhjemme på heltid og passer børnene. Der er ikke råd til tivoliture, biografture, til fritidsaktiviteter. Der er nogle afsavn forbundet med det, men familierne føler sig altså ikke fattige af den grund.

Set i et internationalt perspektiv så eksisterer fattigdom ikke i Danmark. Danmark er et rigt land, økonomisk og materielt hører den danske befolkning til blandt de allerbedst stillede i verden. Vores børn går ikke sultne i seng, de har tøj på kroppen, og de har tag over hovedet. Og hvis et barn mistrives i familien, så griber de sociale myndigheder ind og sikrer, at barnet får en opvækst under trygge forhold.

Vi har en sociallovgivning, der sikrer, at alle, der har behov for økonomisk støtte, får en rimelig ydelse uanset årsagen til behovet. Dansk Folkeparti ved godt, at der er borgere, der må kæmpe for at få det, de har ret til. Der er kommuner, der simpelt hen tolker lovgivningen efter for-godtbefindende.

Socialpolitikken har siden midten af 1990'erne været præget af ønsket om at føre en aktiv socialpolitik. Der er skiftet fokus fra passiv forsørgelse til et forsøg på at fastholde allerede ansatte og integrere sociale klienter på arbejdsmarkedet. Så man kan godt sige, at arbejdsmarkedets parter er blevet meget centrale aktører i socialpolitikken. Og de politiske målsætninger om at bekæmpe marginalisering betyder, at der fortsat skal ske en udbygning af den aktive linje i socialpolitikken.

Der er selvfølgelig dem, der vil sige, at den supplerende kontanthjælpsydelse er utilstrækkelig, og som ønsker, at der skal indføres en fat-

tigdomsgrænse. Man kan så sætte spørgsmålstegn ved, hvad grænsen skal være, for det er faktisk ikke så let at sætte en fattigdomsgrænse. Det handler nemlig ikke kun om økonomi.

Overalt handler fattigdom om mangel på muligheder, ikke bare i forhold til at bruge penge, men også i en række andre valg i tilværelsen. Det sagde forfatteren Knud Vilby, da han sidste år talte om kampen mod fattigdommen på Kirkens Korshærs årsmøde. Han understregede, at fattigdom i Danmark ikke kan sammenlignes med fattigdom i et udviklingsland. Fattigdom er noget forskelligt fra samfund til samfund.

Derfor er det at opstille en officiel fattigdomsgrænse ikke nogen let sag, for hvilke kriterier skal man have med, hvis man ikke alene skal nøjes med de økonomiske kriterier?

Fattigdom er noget relativt, og fattigdom kan ikke anskues ud fra en økonomisk indkomst. Adgang til sundhedsydelser, uddannelse og sociale ydelser, en basal infrastruktur og sårbarhed over for økonomiske kriser og social udstødelse hører også med. Fattigdom forbindes også med afmagt, mangel på selvrespekt og ensomhed samt sårbarhed over for belastninger og pludselige forandringer.

Det er den situation, mange socialt udsatte befinder sig i. Det er vigtigt, at vi ikke betragter dem som sociale tilfælde. De socialt udsatte skal have adgang til arbejdsmarkedet på lige fod med alle andre, også selv om det tager lidt længere tid. Vi må ikke opgive dem og betragte dem som andenrangsborgere. Vi må udvise tålmodighed og sætte ind med de hjælpeforanstaltninger, der følger med.

Dansk Folkeparti mener faktisk, at vi har taget mange initiativer i den rigtige retning. I misbrugsfamilier er pengene ofte små, og børnene er specielt udsatte. Derfor har vi også afsat mange penge i satspuljen til udsatte børn og unge.

I forbindelse med finanslovaftalen er der indgået aftaler både med Kristendemokraterne og SF om, at der skal afsættes penge til at støtte børn i vanskeligt stillede familier i forbindelse med idrætsaktiviteter.

Der er også sat penge af, 50 mio. kr. hvert år i de kommende 4 år, til en yderligere indsats for de svage grupper. Det drejer sig om en styrkelse af den beskæftigelsesmæssige indsats på væresteder, indførelse af en vikarordning for socialt udsatte, mulighed for hel eller delvis eftergivelse af gæld og forbedring og udbygning af skæve huse til skæve eksistenser.

Jeg kan se, at min tid er ved at løbe ud, så jeg vil slutte med at sige, at vi selvfølgelig hele tiden skal følge op på det her område. Jeg vil slutte med at citere Preben Brandt, der er formand for Rådet for Socialt Udsatte. Han siger: Der er stadig ting, der skal gøres. Livsvilkårene for socialt udsatte skal til stadighed kigges efter, ikke fordi der nødvendigvis mangler politisk vilje, men ganske enkelt, fordi der mangler et samlende fokus på forholdene. Det er vi helt enige i i Dansk Folkeparti.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og beder hende blive stående. Den første, der har bedt om bemærkninger, er hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Fru Pia Kristensen synes, det var uklart, hvad fattigdommen betød, og synes, det var indviklet at skulle tage stilling til, hvor grænserne skal være og sådan noget. Men er det ikke lige præcis et argument for at sætte sig ned, som vi foreslår i vores forslag til vedtagelse, og diskutere, om man kan blive enig?

Kl. 15.05

Jeg vil godt i den sammenhæng spørge: Synes fru Pia Kristensen, at den enlige mor i Sydhavnen, der hedder Susanne, som har to drenge, og som har 1.000 kr. tilbage, når boligudgifterne er betalt, er fattig? Er hun det efter Dansk Folkepartis opfattelse?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Først til det med fattigdomsgrænsen: Som jeg sagde i min ordførertale, er det svært at definere, hvad fattigdom er. Hvis vi skal lave en fattigdomsgrænse, hvad skal beløbet så være? Har SF et bud på det? Ja, det kan jeg forestille mig at SF har, da det er SF, der har rejst denne her forespørgselsdebat.

Til det med Susanne fra Sydhavnen: Jeg kender hende desværre ikke, men jeg kender Susanne i Brøndbyøster, som er enlig mor til to børn. Hun har arbejde, men hun tjener så lidt, fordi hun er lavtlønnet, og hun har heller ikke et overskud eller en overflod af penge til andre ting. Så det kunne være interessant at høre, om hr. Villy Søvnald mener, at vi også skal give ekstra tilskud til en person, der har et arbejde, men er lavtlønnet.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Men det er jo det, som fru Pia Kristensen ved ikke at stemme for vedtagelsen siger at hun ikke vil være med til at diskutere. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Hvis man tilhører et parti, der andre steder kan se fattigdommen, f.eks. på ældreområdet, og som uden de store diskussioner lavede ældrechecken, hvordan kan det så være, at det ikke rammer Dansk Folkeparti, at vi har mennesker, der lever på et lavere niveau?

Vi støtter jo det med ældrechecken, det er slet ikke det. Men når man nu har blik for det, hvordan kan det så være, at mennesker, der endnu ikke er blevet ældre, ikke også kan ramme et eller andet blødt punkt hos Dansk Folkeparti? Er man virkelig fuldstændig ligeglad med de 0-67-åriges fattigdom i Dansk Folkeparti? Hvorfor er man så ligeglad med det?

Når man nu ved, at der er mennesker i f.eks. Brøndbyøster, som fru Pia Kristensen selv nævner, der lever på et niveau, som gør indtryk selv i Dansk Folkeparti, så forstår jeg bare ikke, at man ikke vil være med til noget som helst.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg kan garantere hr. Villy Søvnald for, at det i høj grad optager Dansk Folkeparti, at vi har nogle familier, der har det dårligt. Det er jo bl.a. også derfor, at vi har været med til at lave en finanslovaftale med regeringen, hvor vi bl.a. går ind og styrker et område som beskæftigelsen, så også socialt udsatte kan komme ud på arbejdsmarkedet, hvor arbejdsgiveren kan få en vikarordning, han kan trække på. Vi vil gerne have folk ud på arbejdsmarkedet, sådan er det.

Med hensyn til ældrechecken er der jo lidt forskel på det. Folkepensionister er i en permanent situation. En folkepensionist har jo ikke mulighed for at supplere sin folkepension. Det har en førtidspensionist, og det har en arbejdsledig også, for en arbejdsledig skulle da gerne tilbage på arbejdsmarkedet igen. Jeg ved godt, at det ikke er en let sag, men det er meningen, at en arbejdsledig skal tilbage på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er jeg lidt forvirret. Jeg ved ikke, hvordan en førtidspensionist kan supplere sin indkomst, men det kan fru Pia Kristensen sikkert oplyse mig om.

Jeg forstår simpelt hen heller ikke, hvordan væresteder og behandlingsgarantier for stofmisbrugere og mange andre i sig selv sympatiske ting kan hjælpe de børn, der lever i familier, der ikke har penge nok til huslejen og ikke har penge nok til mad.

Derfor vil jeg gerne høre, om Dansk Folkeparti synes, at det er et acceptabelt resultat af det forlig, som Dansk Folkeparti har været med i, om »Flere i arbejde« og om kontanthjælpsloftet, at folk, der f.eks. har fået en arbejdsskade og derefter har været på sygedagpenge så længe, at de ryger på kontanthjælp og ramler ind i kontanthjælpsloftet, som Dansk Folkeparti har stemt for, risikerer at blive sat ud af deres bolig, hvor børnene så også mister deres hjem.

Synes Dansk Folkeparti, at det er acceptabelt, at vi har nogle familier, som simpelt hen ikke har råd til at betale huslejen og ikke har penge nok til mad til børnene?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Nu snakker fru Line Barfod om væresteder. Vi skal selvfølgelig gå ind og yde en social indsats over for familier, som har det skidt. Vi skal selvfølgelig sikre, at en familiefar, der eksempelvis er blevet alkoholiker, bliver afvænnat, inden familien bliver opløst, inden familien ryger ud i arbejdsløshed, og hvad der følger med det.

Med hensyn til »Flere i arbejde« er meningen jo, at der skal flere ud på arbejdsmarkedet, og derfor har vi også sagt ja til det. Der skal jo være nogle incitamenter til, at man vil ud på arbejdsmarkedet. Her kan man sige, at sådan som kontanthjælpen var, var den ikke ligefrem fremmede for dette, den gjorde det ikke bedre, folk fik ikke ligefrem lyst til at tage et arbejde, fordi de faktisk kunne få lige så meget i kontanthjælp. Så vi synes faktisk, at det er helt rimeligt.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Først til det faktuelle: Jeg har rådgivet kontanthjælpsmodtagere i mange år. Jeg har aldrig nogen sinde mødt nogen, som ikke gerne ville tage et arbejde, hvis de havde mulighed for det, hvis de ikke var for syge til det, eller hvis der var et arbejde, de kunne få. Det var som regel en fordel for dem, men selv de mennesker, som det ville koste penge, ville hellere end gerne arbejde og være en del af et fællesskab. Så jeg forstår simpelt hen ikke den der myte.

Det andet er så, at jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti er stolte af at være med i et forlig, som betyder, at folk, der kommer til skade på deres arbejde og dermed mister deres arbejde, som ryger på kontanthjælp og så bliver ramt af det loft, som Dansk Folkeparti har været med til at indføre, ikke har råd til at betale deres husleje, hvilket betyder, at de og deres familie bliver sat på gaden, og at børnene mister deres hjem. Det synes Dansk Folkeparti er helt i orden. Det synes jeg er en væsentlig melding til Dansk Folkepartis vælgere.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Det synes vi bestemt ikke er helt i orden. Tværtimod er det dybt tragisk. Men problemet ligger jo et andet sted. Vi ved jo, hvordan mange mennesker, der er kommet til skade på deres arbejdspladser, skal igennem et langt, langt forløb, inden de i det hele taget kan få bevilget en førtidspension eller kan komme tilbage og få et fleks- eller skånejob ude på arbejdsmarkedet.

Det er der, problemerne er. Det er da ikke på grund af, at der er sat et loft over kontanthjælpen, men fordi sagsbehandlingerne ude i kommunerne trækker i langdrag. Det er også det, borgerne klager over, i hvert fald når de henvender sig til os.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg må indrømme, at jeg blev lidt overrasket over, at Dansk Folkeparti holdt sådan en her gårdet godt-tale og i øvrigt er medforslagsstiller til en vedtagelse, som også er sådan lidt her går det godt-agtig.

Fru Pia Kristensen sagde i sit indlæg, at vores børn ikke går sultne i seng. Er fru Pia Kristensen sikker på det? Nu har vi haft flere eksempler fremme i debatten i dag, og fru Pia Kristensen bidrog selv med et. Er fru Pia Kristensen sikker på, at børn ikke går sultne i seng i Danmark?

Kunne man forestille sig, at Dansk Folkeparti ville være med til at hjælpe både Susanne i Sydhavnen og hende i Brøndbyøster, ved at vi tilbageførte de 120 mio. kr., som Dansk Folkeparti og regeringen tog fra børnechecken sidste år, og hvor beløbet jo bliver større i år? Dem kunne vi jo tilbageføre, så er de hjulpet begge to.

Samtidig kunne vi tilbageføre de penge, som regeringen og Dansk Folkeparti tog fra lejerne ved at sætte deres boligstøtte ned. Det er nøjagtig de her mennesker, vi taler om. De penge kun-

ne vi bare tilbageføre. Hvis Dansk Folkeparti kunne bidrage med det, så tror jeg, at man ville blive glad derude.

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Dansk Folkeparti vil ikke være med til at tilbagebetale de penge.

Når nu vi f.eks. snakker om enlige forsørgere, så ved jeg da, og det ved fru Sandy Brinck jo også, at enlige forsørgere får boligsikring, de får forhøjet børnetilskud til deres børn, de får fripladser i institutioner osv. osv. Der er altså en masse ydelser, som er tiltænkt de personer, der lever af en meget lille indkomst. Så jeg synes, det er at sætte det op som et meget stort skræmmebillede, at alle bare er fattige, for der er faktisk hjælp at få.

Så vil jeg lige sige til fru Sandy Brinck, at jeg ikke holdt en her går det godt-tale. Jeg synes faktisk, at jeg forsøgte at få den til at lande midt imellem, for vel er der problemer. Vi har problemer med folk, der går og er arbejdsskadede og ikke kan få en afklaring i deres sager. Vi har problemer med folk, som har mistet et arbejde og ikke kan få et nyt arbejde igen. Det er det, vi skal have gjort noget ved. Men man ændrer ikke sådan en situation hen over en dag. Det er et langt, og det er et sejt træk.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Men i det der lange, seje træk kunne man jo godt forestille sig at man kunne gøre livet lidt lettere for sig selv som regeringens støtteparti, hvis man nu lod være med at lave de ting, som hiver det lange, seje træk i den forkerte retning. Når man begynder på og er med til at tage penge op af lommen på børnefamilierne over boligstøtten, er man jo med til, at der er færre penge i de hjem, som vi i dag har hørt eksempler på.

Kunne det ikke være en idé for Dansk Folkeparti, hvis man rent faktisk tilbagebetale de penge, for så var man dog nået dét længere i det lange, seje træk og havde et helt andet udgangspunkt for alle de gode intentioner, som fru Pia Kristensen står og holder tale om, men som altså er svære at finde i den finanspolitik, som Dansk Folkeparti støtter?

(Kort bemærkning).

Pia Kristensen (DF):

Jeg kan kun sige til fru Sandy Brinck, at Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne er meget

uenige i det her. Vi holder fast ved, at pengene ikke skal tilbageføres. Vi gik med i det her forlig, fordi vi synes, det er fornuftigt. Sådan er det altså bare. Men det er jo, som man ser på det politisk. Vi har forskellige holdninger.

Kl. 15.15

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg har sagt det før, og jeg siger det gerne igen: Et samfund bør måles på, hvor godt det tager sig af dem, der ikke kan klare sig selv. Det er her, både pengene og ressourcerne skal sættes ind. Vi skal ikke måle samfundet på, hvor mange penge vi kan dele ud til forskellige formål, men på det meget vigtigere, nemlig hvordan pengene bruges.

Vi Konservative vil et samfund, hvor vi hver især og i fællesskab påtager os et socialt ansvar, et ansvar, der ikke kun handler om penge, men også om deltagelse, nærhed og medmenneskelighed. I Det Konservative Folkeparti er vi ikke i tvivl om, at en nyorientering i socialpolitikken, der prioriterer netop de dårligst stillede, har været helt nødvendig. Det er præcis, hvad regeringen fra første dag har lagt op til. Derfor kan vi ikke tilslutte os den planøkonomiske tankegang, som denne forespørgsel er udtryk for.

Lidt skingert anklager SF vores samfund for at være sådan indrettet, at de, der har mindst, har mindre end andre. Og ja, I hørte rigtigt: SF's problem er, at de, der har mindst, har mindre end andre. Men vil det ikke altid være sådan? Hvis vi, som socialministeren også var inde på, fordobler alle indkomster, så er der jo stadig nogle, der har mindst, og hvis vi giver alle mennesker lige mange penge uanset arbejdsindsats, ja, så husker vi vel alle, hvordan Sovjetunionen brød sammen under planøkonomiens fattigdom. Vi ved nu, at i planøkonomien er resultatet et, og det er, at så bliver vi alle lige fattige. Er det nu et mål?

Hvor SF desværre stadig tror, at planøkonomien kan skabe idyl, ja, så har vi Konservative skabt ikke bare reelle svar, men også konkrete resultater for, hvordan vi bryder den negative sociale arv. Vi tror på, at den negative sociale arv brydes, ved at alkoholiserede og stofmisbrugende forældre kommer i behandling. Vi tror på, at den brydes, ved at udsatte børn hjælpes så hurtigt som muligt og så godt som muligt. Vi tror altså på, at den negative sociale arv brydes ved at fokusere på løsninger af problemerne frem for bevidstløst at kaste penge efter forældrene. Hvem siger i øvrigt, at pengene går til barnet,

hvis der er tale om forældre med ringe forældreevne? Så er problemet jo et helt andet.

SF vil så indføre et minimumsleveniveau.

Igen må jeg spørge, hvad tanken er i praksis. Hvorfor er det, at SF på den måde vil sætte den jurastuderende med udsigt til advokatkontor og firmabil i bås med den alkoholiserede mor, der ikke magter forældreopgaven? Deres børn vil begge blive betragtet som fattige, men kan vi ikke alle sammen blive enige om, at de står over for vidt forskellige livssituationer?

Det giver ingen mening at sammenligne dem, ligesom det ikke giver mening at sammenligne Lise, hvis forældre har valgt deltidsarbejde for at have mere tid med hende, med Sofie, hvis forældre i årevis har kæmpet med psykiske problemer, hvis de da overhovedet ser hinanden.

Derfor vil vi Konservative arbejde for at fortsætte den flotte linje af familierådslagning, netværksanbringelser, bedre anbringelser, misbrugsbehandlingstilbud, læreplaner, familiekontrakter, kommunale børnepolitikker, styrkelse af undervisningen på anbringelsessteder og alt det andet, som denne regering har lagt for dagen for at afhjælpe de problemer, der fører negativ social arv med sig. Det er her, indsatsen skal gøres. Det er her, pengene skal bruges. Vi skal målrette ydelserne til dem, der har behovet og fortsætte det fintmaskedede system.

Målet er ikke nået endnu. Men processen er sat i gang, og resultaterne vil stille og roligt vise sig, ligesom vi også i fremtiden fra konservativ side vil holde fast i, at den sociale indsats skal prioriteres, så vi bliver bedre til at tage os af dem, der reelt er svagest, frem for at omfordele for omfordelingens skyld.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi lader ordføreren blive. Det er fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg skal bare være sikker på, at jeg har forstået den konservative ordfører korrekt.

Ordføreren sagde: Vi skal fokusere på løsninger af problemerne. Og senere talte ordføreren om folk med ringe forældreevne osv. Jeg skal bare være sikker på, at jeg har forstået det. Ordføreren mener altså, at folk, der ikke har råd til at betale husleje, folk, der ikke har råd til at købe mad til deres børn, folk, der ikke har råd til, at deres børn kan deltage i fødselsdage og andet, har ringe forældreevne eller andet, og at vi skal

sætte ind med en række socialpædagogiske tiltag. Er det korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er sandelig glad for den opklaringsmulighed, for det er aldeles ikke korrekt forstået. Jeg forsøgte netop at illustrere, at der er utrolig stor forskel på, om man lever i en familie, hvor midlerne ikke er så mange, men overskuddet til at være der for barnet er stort, eller om man lever i en familie, hvor forældrenes evner ikke er der, eller hvor der er andre sociale problemer, uanset om der er økonomiske midler eller ej.

Kl. 15.20

Her er det bare, at det for mig er så vigtigt, at vi fastholder fokus på de børn, hvor der er sociale problemer, de børn, hvor forældrene ikke magter at tage sig af dem, de børn, hvor forældrene har misbrugsproblemer og andet, frem for at sætte dem i bås med de børn, der jo netop har forældre, der magter at tage sig af dem, men som måske har et problem i forhold til at komme ud på arbejdsmarkedet.

Jamen der skal vi hjælpe forældrene ud på arbejdsmarkedet, men vi skal netop ikke sætte de børn i samme bås, for de børn, der har forældre, der magter forældreopgaven, har det jo langt lettere i livet uanset økonomiske forhold end de børn, hvor forældrene simpelt hen ikke magter at være der for dem.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg ved ikke nok om, hvad fru Charlotte Dyremose har mødt i sit liv fra det virkelige liv. Jeg ved bare, jeg har mødt ganske mange forældre, der var vidunderlige forældre, men når de ikke havde råd til at købe mad til børnene, eller når de blev sat ud af hus og hjem, fordi de ikke havde råd til at betale husleje, havde de altså meget svært ved at synes, at de var i stand til at tage sig ordentligt af børnene. De syntes ikke, at de kunne være ordentlige forældre for børnene, ikke fordi de ikke havde utrolig gode forældreevner, men fordi de ikke kunne leve op til det, som de troede var det, man syntes var et minimumsacceptabelt niveau i Danmark.

Jeg kan forstå, at fru Charlotte Dyremose siger, at de her børn skal vi ikke gøre noget for, for vi skal kun gøre noget for de børn, hvis forældre ikke har forældreevner. De andre børn må finde sig i, at de bare skal være glade for, at de har nogle dejlige forældre, som desværre ikke har

nogen penge, for fru Charlotte Dyremose mener ikke, det er hendes ansvar, at hun har skåret så langt ned, at man ikke har råd til at betale huslejen og ikke har råd til mad.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Så tror jeg desværre, at vi er nået dertil, hvor fru Line Barfod ikke lyttede til, hvad jeg sagde. For det, jeg netop sagde, var, at hvis problemet ikke var, at forældrene ikke magtede forældreopgaven, så mener jeg ikke, at de børn er lige så alvorligt udsatte, som de, hvor forældrene ikke magter forældreopgaven.

Der, hvor vi så skal sætte ind i forhold til det, er at hjælpe forældrene. Hvis de f.eks. mangler arbejde, skal vi hjælpe dem i arbejde på den ene eller den anden måde, eller hvis der er gældsproblemer, så overveje, hvordan vi kan hjælpe dem ud af de gældsproblemer, og hvordan vi kan løse problemerne, sådan at familien kan fungere, i stedet for blot at sige, at så må vi lige kaste nogle penge i såret.

Nej, vi skal løse problemerne i stedet for blot at smide penge efter dem. Er man ikke god til f.eks. at håndtere økonomien, eller er man ikke god til få et job, så nytter det jo ikke noget, at vi bare siger: Her er en pose penge. Nej, så nytter det noget, at vi hjælper de forældre til at få et job eller finde ud af, hvordan man håndterer økonomien, eller hvad det nu er, der er årsagen til, at man står med en dårlig økonomisk situation.

Det er der, vi skal sætte ind, så familierne og forældrene selv har mulighed for også i fremtiden at løse deres problemer på længere sigt og ikke kun kortsigtet.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg har bedt om en kort bemærkning, fordi jeg slet ikke er sikker på, at fru Charlotte Dyremose har læst, hvad forespørgslen drejer sig om. Jeg kender godt situationen, jeg har prøvet at få en 1. maj-tale med til en fødselsdag, det var også helt forkert.

Det, forespørgslen drejer sig om, er, hvordan regeringen vil imødegå, at stadig flere fattige familier har et forsørgelsesgrundlag, der ikke lever børnene de muligheder, andre børn har osv.

Det er det, vi har bedt fru Charlotte Dyremose svare på, og det nærmeste, hun kom til et svar, var vel, at målet ikke er nået endnu. I en situation, hvor fru Charlotte Dyremose har ansvaret for, at 65.000 mennesker på de laveste ind-

komster ifølge Rådet for Socialt Udsatte er sat ned i indkomst, er fru Charlotte Dyremoses melding, at målet ikke er nået endnu, at man altså vil gå endnu videre.

Det er dog fantastisk, at man ikke kan få et regeringsmedlem til at tage ansvar for den situation, at man har sat mennesker, der i forvejen var på meget lave sociale ydelser, ned på endnu lavere sociale ydelser og dermed genindført en ny form for fattigdom, som vi troede vi havde vendt ryggen til i det her samfund. Det er det, fru Charlotte Dyremose konsekvent har nægtet at berøre i sit svar.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Ja, det er lige præcis her, hvor de grundlæggende ideologiske forskelle mellem SF's gammeldags socialisme og så borgerligt sind hos Det Konservative Folkeparti kommer til udtryk.

Jeg forholder mig sådan set til det, der står, for det, der står, er, at det er et forsørgelsesgrundlag, der ikke levner børnene de muligheder, andre børn har. Det er jo det, jeg lige præcis omtalte i min tale, at problemet er, at de, der har mindst, har mindre end andre. Men sådan vil det jo altid være undtagen i den situation, hvor vi sørger for, at alle har lige meget, uanset hvordan de forholder sig.

Det betyder så, at vi enten skal sikre, at ingen går på deltid eller gør andre ting, der nedsætter deres indkomst, eller at man får det samme beløb udbetalt, uanset om man arbejder eller ikke arbejder, uanset hvor meget man arbejder, uanset hvor meget man uddanner sig.

Kl. 15.25

Og så har vi planøkonomien. Så har vi det, at vi alle sammen skal være ens og gøre alting på den måde, som SF vil det, hvor jeg ønsker at hjælpe mennesker til at have mulighed for at indrette sig sådan, som det passer dem bedst. I mange ressourcerstærke familier kan man nemt overskue muligheden for deltid eller ikke deltid, men i nogle af de andre hjem har man måske svært ved at komme i arbejde, man har svært ved at komme ud af et misbrugsproblem, og det er der, jeg ønsker at sætte ind.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg forstår fru Charlotte Dyremose sådan, at hvis man ikke havde sat 65.000 familier af de i forvejen mest indkomstsvage, vi har på kontanthjælp og på starthjælp, ned i ydelse, i det om-

fang man har – det tror jeg at selv fru Charlotte Dyremose vil tilstå at man har – så nærmede man sig et sovjetisk planøkonomisk samfund, og for at undgå det har man altså sænket ydelserne for de allerfattigste, vi har.

Undskyld, kan vi ikke diskutere på et lidt mere oplyst grundlag? Er det ikke muligt for De Konservative at give et mere oplyst indspark i en debat som denne her? Det er jo gedigent vrøvl. Det tror jeg selv fru Charlotte Dyremose kan høre, når hun nu hører det gentaget.

Er det efter fru Charlotte Dyremoses opfattelse virkelig udtryk for planøkonomi, hvis man forsøger at holde et niveau, der gør, at de fattigste i det her samfund ikke bliver så fattige, at selv regeringens eget Råd for Socialt Udsatte i deres årsrapport advarer imod det, fordi de har mindre tilbage end mennesker på forsorgshjem?

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det, jeg jo netop anker over, sagt til hr. Villy Søvndal, i den tankegang, som SF lægger til grund for det her, er, at når SF ønsker at indføre et sådant minimumslevniveau, vil SF gøre det, som jeg netop siger i min tale: sætte den jurastuderendes barn, hvor den jurastuderende har udsigt til advokatkontor og firmabil, i bås med det barn, hvis forældre ikke ser hinanden, skændes, og hvor den ene forælder f.eks. har et alkoholproblem, fordi begge børn vil blive kategoriseret som fattige efter det, som SF ønsker at gøre.

Jeg mener bare ikke, man har det samme problem, hvis man har en velfungerende jurastuderende mor, som hvis man har en alkoholiseret mor med andre problemer i øvrigt. Derfor anker jeg over, at vi på den måde skærer alle over én kam og sætter fokus det helt forkerte sted, for jeg ønsker at hjælpe de mennesker, der af en eller anden grund ikke har evnen, muligheden, selvforskyldt eller ikke selvforskyldt, til at klare sig selv, til at hjælpe sig selv.

Jeg tror, de fleste af dem, der er arbejdsløse eller er syge og derfor ikke har kunnet passe et arbejde, ønsker at få hjælp til at kunne komme i gang, så de selv kan forsørge sig, så de selv kan hjælpe deres børn, og ikke bare ønsker, at det offentlige gør det for dem.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Fru Charlotte Dyremose siger gang på gang, at ved at lave sådan en fattigdomsgrænse vil man sætte den jurastuderendes børn i bås med andre

fattige. Det kan jeg forstå er noget meget, meget slem. Men har fru Charlotte Dyremose fantasi til at forestille sig, at hvis man laver en opgørelse over fattige i Danmark, så kunne man opgøre, hvor mange der deriblandt er under uddannelse? Er det en statistisk øvelse, som Det Konservative Folkeparti ser en mulighed for, så man kunne trække dem ud? Vi ved dog trods alt, hvem der er under uddannelse i det her land.

Og så skal jeg bare som sådan en almindelig kommentar til den debat, fru Charlotte Dyremose har haft indtil nu, sige, at jeg synes, det er dejligt at have en ideologisk debat, hvor der er klar tale om gode, gammeldags borgerlige værdier. Fru Charlotte Dyremose indledte jo også sin ordførertale med at sige, at man ikke skal omfordele for omfordelingens skyld. Nej, god borgerlig tankegang er, at jo mere ulighed, jo mere dynamik. Det har vi nu fået et klart svar på i løbet af i dag. Tak for det.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det er jo helt rigtigt, sagt til fru Sandy Brinck, at man sagtens kan lave statistik om, hvem der er på hvad. Det kan vi også gøre i dag, så behøver vi sådan set slet ikke noget niveau, for vi kan sagtens finde frem til, hvor mange mennesker der er på hvilke slags ydelser, og så kan vi finde frem til, hvad de ydelser indebærer, og så har vi sådan set niveauet for, hvem der er på hvilke ydelser. Problemet er, hvis vi begynder at lave standardydelsen.

Nu har jeg f.eks. sådan leget lidt med det. Hr. Villy Søvndal har interesseret sig så frygtelig meget for en dame i Sydhavnen. Jeg kender ikke vedkommendes almindelige økonomi, men jeg kan regne ud nogenlunde, at med kontanthjælp, børnetilskud, boligsikring, børnecheck, nedsat betaling i daginstitutionerne, støtte til fritidsaktiviteter, hjælp til særlige enkeltbegivenheder og bidrag fra faren må denne person få omkring 20.000 kr. om måneden.

Hvis de så ender i 1.000 kr. til sidst, så må det have en eller anden årsag. Så synes jeg, det er langt mere relevant at se på, hvad der er årsagen til det. Er der noget, som man kunne gøre anderledes, eller er der et problem, som der ikke bliver taget vare på, som bidrager til, at man i den grad kan ryge fra godt 20.000 kr. ned til 1.000 kr., når alle regningerne er betalt, så er det det, vi skal fokusere på. Så skal vi ikke fokusere på, hvor mange penge man har, men på, hvordan man har mulighed for at ...

Kl. 15.30

Første næstformand (Svend Auken):

Ja tak.

Charlotte Dyremose (KF):

... klare sig, og hvordan man kan klare sig bedre fremover.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Ja, det står jo mere og mere klart, at Det Konservative Folkeparti mener, at de, som er fattige, selv er skyld i det, punktum! Det synes jeg er godt at få frem en dag som i dag.

Fru Charlotte Dyremose sagde også et par gange i sit svar, at Det Konservative Folkeparti er imod standardydelse. Jeg er slet ikke bekendt med, at jeg skulle have sagt noget om det, men både det svar og det svar, som kom fra ministre, må vel bero på, at hvis der laves en minimumsgrænse for, hvad folk kan leve for, er det ifølge god konservativ logik ensbetydende med, at så skal de leve for det minimum, og så kan man ikke gøre særlige tiltag for den enkelte familie. Det er jo en logik, som er klassisk borgerlig, men jeg vil bare sige, at det ikke er en logik, jeg deler.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det er helt rigtigt, at jeg er modstander af, at der laves et standardniveau for, hvornår man har det godt, og hvornår man har det skidt. Jeg mener ikke, man bare kan se på, hvor mange penge en familie har, og på den baggrund konkludere, om familien har det godt eller skidt. Jeg mener, det er utrolig vigtigt, at vi i vores samfund sørger for at have overskud og mulighed for at hjælpe de familier, der har problemer, uanset hvilken form for problemer det er. Uanset om det er økonomiske eller sociale problemer, synes jeg og Det Konservative Folkeparti, at det er vigtigst at tage fat om nældens rod og ikke bare løse problemerne kortsigtet.

Så blev der talt meget om god borgerlig ideologi. Det er god borgerlig ideologi, at et samfund skal måles på, hvordan man hjælper de svageste i samfundet. Det er på dem, vi vil bruge penge, og det er på dem, vi vil bruge ressourcerne. Vi vil sikre, at ingen mennesker falder udenfor i det danske samfund, det er der gjort en hel masse for under denne regering, og det er klart, at vi vil fortsætte den indsats.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste ordfører efter fru Charlotte Dyremose er fru Ida Jørgensen.

Ida Jørgensen (RV):

Bekæmpelse af fattigdom og specielt den fattigdom, som rammer børn, er en af de vigtigste sociale opgaver, vi har som politikere.

Regeringen har sagt, at der kun er 39.000 børn, som lever på et niveau, som man kan kalde fattigt, men det er vel egentlig 39.000 børn for meget.

Det er klart, at der er en grænse for, hvor lidt man kan leve for; det er det, der hedder fattigdomsgrænsen. Det længste, jeg har kunnet spore det begreb tilbage, er til 1920'ernes England, hvor man sagde: Vi må definere en grænse, hvorunder vi ikke vil tillade mennesker at leve. Det var en engelsk liberal, der sagde det, og derfor burde en socialliberal måske synes, at fattigdomsgrænsen er et væsentligt begreb.

Men lige så nemt det er at stå og tale om en fattigdomsgrænse som begreb, lige så svært kan det være, når man begynder at se på den i praksis. Det er blevet sagt, at enlige mødre kan have det sværere end folk, der i en begrænset periode lever på en nedsat ydelse. Det kan være forskelligt fra samfund til samfund, og det kan være forskelligt fra tid til tid, men netop derfor er det, at vi som politikere skal blive ved med at tage stilling til, hvad vi synes er det minimum, mennesker kan leve for i forskellige situationer. Jeg tror ikke, der er nogen grund til at frygte for, at politikere bliver arbejdsløse på det område, det er nok en diskussion, vi kan tage om både 20, 30 og 40 år.

Det Radikale Venstre vil selvfølgelig gå ind for, at vi gør, hvad vi kan for at bekæmpe fattigdom, der rammer børn, og vi vil gå ind i diskussionen om, hvorvidt der kan findes en offentligt defineret minimumsgrænse. Vi tror ikke, det kan lade sig gøre, men vi vil gå positivt ind i diskussionen. Om ikke andet kan vi måske blive klogere, og så har vi i hvert fald nået et godt mål.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er jo altid en god ting, hvis man gerne vil blive klogere, og De Radikale er jo også blevet klogere angående introduktionsydelsen. Det var jo De Radikale, der i sin tid opfandt introduktionsydelsen og senere fandt ud af, at den nok ikke var en god idé, og derfor vil jeg høre, om

man ikke kunne udvide det at blive klogere til også at omfatte de nedskæringer af kontanthjælpen, man har været med til at gennemføre. Vil De Radikale overveje at fjerne de nedskæringer af kontanthjælpen, man har været med til, og dermed hjælpe familierne, så de ikke behøver at risikere at blive sat ud af deres boliger osv.?

Kl. 15.35

(Kort bemærkning).

Ida Jørgensen (RV):

Selvfølgelig vil vi overveje det, for det vil vi med alt, hvad vi har lavet. Men grunden til, at vi gik med i det forlig, var jo, at der var et andet problem, nemlig det, vi har kaldt for fattigdomsfælden. Man kunne få mere i offentlige ydelser end ved at tage et arbejde, og en måde, man kunne kæmpe sig ud af sine fattigdomsproblemer på, var at få et arbejde, og vi kan se på kurverne, at det gavner, når man først har fået fodfæste på arbejdsmarkedet. Det var derfor, vi gik med i forliget, men der er ingen, der siger, at det er et ufejlbarligt forlig, vi har været med til at lave.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det er altid godt, at man ikke påstår, at ens forlig er ufejlbarlige. Men jeg vil gerne høre, om De Radikale synes, det er acceptabelt, at man har indgået et forlig, som man i dag kan se har den konsekvens, at folk, der f.eks. har været udsat for en arbejdsskade, risikerer at måtte gå fra hus og hjem sammen med deres børn på grund af det loft, man har indført med forliget. Mener man, det er en acceptabel følge, eller vil man være med til at fjerne de regler igen, så folk, der er på kontanthjælp, har nok at leve for?

Så må vi finde ud af, hvad vi kan gøre på anden vis, for at folk kan komme hurtigst muligt tilbage på arbejdsmarkedet eller på førtidspension. Men så længe man er på kontanthjælp, skal man have nok at leve for, så man ikke er udsat for ikke at have penge nok til mad og til huslejen.

(Kort bemærkning).

Ida Jørgensen (RV):

Inden vi nær ændre et forlig, er vi nødt til at gå ind i en nærmere drøftelse af det og komme ind på de konkrete punkter.

Formålet med, at vi gik med i »Flere i arbejde«, var netop, at folk kunne få mere ud af det ved blot nogle få timers arbejde. Men det er klart, at hvis folk har en arbejdsskade og derfor

ikke kan tage et arbejde, forsvinder vores forudsætning for at gå med i forliget, så derfor kunne der måske være grund til at se på den begrænsede gruppe. Vi gik ind i forliget med åbne øjne, men det var målrettet mod de mennesker, som havde arbejdsvenen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så siger vi tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken, og den næste er fru Line Barfod.

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne sige tak til SF for at have rejst forespørgslen.

Som fru Sandy Brinck var inde på, har den meget klart været med til at vise de store ideologiske forskelle, der er mellem partierne på dette område, og den store ideologiske ændring, der er sket med regeringsskiftet. Den er senest blevet meget tydelig med den opdeling, man har lavet med en ny minister for de pæne, ordentlige børn og en anden minister for dem, der ikke klarer sig godt – dem, der er lidt mærkelige og skal have almisser og klappes på hovedet.

Hele problemet er, at man har ændret socialpolitikken fra at være et ønske om, at vi skal hjælpe alle grupper og ikke pege nogle bestemte børn ud og sige: Det er jer, der er problembørnene. Vi skal derimod gøre, hvad vi kan, for at alle kan være med, og at alle har de bedste mulige vilkår for at kunne få et godt liv. Vi skal ikke bestemme, hvad et godt liv er, men alle skal have de bedste muligheder for at få et godt liv.

Det har man under denne regering ændret til, at vi selvfølgelig skal sørge for, at de riges børn har det godt, og så skal vi ellers finde ud af, hvem der er særlige problembørn. Dem skal vi give nogle almisser og lave målrettede tiltag for, og de skal kunne søge alle mulige forskellige ordninger, for dermed bliver det klart, hvem problembørnene er. Man gør det i stedet for at sikre, at alle har de bedste muligheder, og jeg vil gerne sige meget klart, at det absolut ikke er den måde, vi ønsker at føre socialpolitik på.

Vi har haft en debat om, hvorvidt det var i orden at skære ned på kontanthjælpen, fordi det ikke kunne betale sig at komme i arbejde. Jeg kan godt huske den debat, der var for nogle år siden, da Rockwool Fonden kom med sin store undersøgelse, som mente at kunne påvise, at man kun fik 500 kr. mere om måneden, hvis man gik på arbejde i stedet for at være på kontanthjælp, og jeg kan også huske, at den daværende arbejdsmarkedsordfører for De Konservative,

hr. Bendt Bendtsen, der i dag er minister, havde et langt indlæg om, at han godt kunne forstå, at folk ikke ville gå på arbejde, hvis de kun fik 500 kr. mere om måneden, for det svarede jo kun til fire flasker rødvin.

Det er klart, at hvis man lever i den virkelighed, at 500 kr. er det, man har ekstra til fire flasker rødvin, synes man ikke, det gør så meget, at man tager 500 kr. eller 1.000 kr. om måneden fra de familier. Men når man lever i den virkelighed, som mange familier på kontanthjælp gør, er 500 kr. altså præcis det, der gør, at man overhovedet har råd til at købe mad den sidste uge i måneden og har råd til at købe vinterstøvler til børnene, når det bliver koldt. Det er det, der gør, at tingene overhovedet kan hænge sammen.

Kl. 15.40

Resultatet af de nedskæringer, der er gennemført, er, at tingene ikke kan hænge sammen for mange familier. Mange har ikke råd til, at deres børn kan deltage i andre børns fødselsdage, og en del familier har ikke råd til at betale huslejen og har ikke råd til at give børnene ordentlig mad. Men jeg kan forstå på de borgerlige ordførere, at så længe forældrene ikke er alkoholikere eller narkomaner eller andet, skal vi ikke tage os af det, for så skal vi hjælpe børnene. Men hvis deres eneste problem er, at de ikke har penge nok til at leve for, behøver vi ikke gøre noget for de børn, for det er bare ærgerligt, at deres forældre ikke har arbejde, og det er ikke regeringens ansvar, selv om der er skåret ned, så der ikke er penge nok. Jeg synes, det er uhyggeligt, at det er kommet dertil i dagens Danmark, og jeg håber, det kan lykkes at få et valg snart, så vi kan få et nyt flertal og få en diskussion om, hvad vi synes, minimum skal være for at kunne leve i Danmark.

Problemet for mange af de mennesker, der ikke har penge nok, er også, at når man hører denne debat og den offentlige debat i det hele taget, tror de fleste, at vi har et godt socialsystem i Danmark. De tror ikke, der er nogen, som ikke har penge nok til mad, og de tror, at hvis man alligevel ikke har penge nok til mad, er det, fordi man ikke er dygtig nok eller drikker eller er narkoman, eller hvad det nu ellers kan være. Derfor har de pågældende selvfølgelig ikke lyst til at fortælle, at de ikke har penge nok. De prøver at skjule det, og de gør, hvad de overhovedet kan for at skaffe gratis tøj rundt omkring fra for at holde tingene gående så længe som overhovedet muligt, fordi det er enormt flovt at fortælle, at de

ikke har penge nok, når myten i Danmark er, at der ikke findes nogen fattige.

Derfor vil det første skridt mod at få afskaffet fattigdommen i Danmark være, at vi får historikerne frem i lyset og får startet debatten om, hvad vi egentlig synes er rimeligt i Danmark, og hvad vi simpelt hen ikke kan acceptere i et så rigt samfund som Danmark. Hvis vi får den debat i gang, kunne det være, at vi også kunne få et flertal for, at i stedet for at give store gaver til de rigeste skal de beskattes lidt hårdere, så vi får råd til at give noget mere til dem i samfundet, der har mindst, og få sat dem, der har mulighed for det, i arbejde og give penge nok til dem, der ikke kan klare et arbejde. Jeg håber meget, at vi snart får et flertal, der vil noget helt andet end det, som flertallet vil i øjeblikket.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Tove Videbæk som ordfører, og efter hende er det socialministeren.

Tove Videbæk (KD):

Ifølge SF bliver der stadig flere fattige familier, der har et forsørgelsesgrundlag, som ikke levner børnene de muligheder, andre børn har, og derfor ønsker SF, at ministeren skal sikre et minimumslevniveau for familier i Danmark som et bidrag til at bekæmpe den negative sociale arv.

Flere partier i Folketinget ønsker en undersøgelse af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse og at tage de nødvendige skridt i kampen mod fattigdom, ikke mindst mod den fattigdom, der rammer børn. Men at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse kan være meget, meget vanskeligt og måske slet ikke muligt eller hensigtsmæssigt. En fattigdomsgrænse eller et minimumsbeløb, der fastsættes for folk i hovedstadsområdet, vil måske ikke være en fattigdomsgrænse i Hvide Sande eller Nørre Nebel, fordi man måske har helt andre muligheder for at klare sig her end på Vesterbro, men vi vil gerne være med til at lave en undersøgelse af muligheden for og det eventuelle hensigtsmæssige i at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse.

Fattigdom kan jo gøres op på mange måder. Det kan enten være ved, at man har mindre end et vist minimumsbeløb til rådighed, men det kan også gøres ved f.eks. at se på, om man lider afsavn på nogle områder. Har man ikke råd til en årlig ferierejse, er man så fattig? Eller hvis man ikke har råd til både farve-tv og selvfølgelig også til licensen, er man så fattig? Sådan no-

get som forsikringer, sko, tøj, seng og sund mad skal der selvfølgelig være råd til.

Henning Hansen fra CASA siger faktisk i en rapport, at over de sidste 10 år er der blevet færre, som oplever afsavn af økonomiske grunde, og 77 pct. af de danske familier lider ingen afsavn.

Kl. 15.45

I debatten om fattigdomsgrænsen er udtrykket relativ fattigdom blevet nævnt. Det betyder, at man er fattig, hvis man har en disponibel indkomst, der er mindre end 50 pct. af medianindkomsten i hele samfundet. I dagens Danmark vil det svare til 6.083 kr. om måneden, og hvis man ser bort fra de studerende, bliver det til 150.000 personer i Danmark.

I Sverige baserer man kontanthjælpen på summen af boligudgiften og et rådighedsbeløb, som kaldes rigsnormen. I Norge er der iværksat et projekt med det formål at udvikle en mindstandard for forbrug, og i EU bliver fattige personer defineret som personer, hvis ressourcer er så utilstrækkelige, at de bliver udelukket fra den almindelige levevis, der bliver betragtet som acceptabel af det samfund, de lever i.

Hvis denne fattigdom rammer børn, så børnene ikke kan være med i aktiviteter, som andre børn deltager i, eller børnene ikke kan få sund mad eller varmt tøj, er det gået for vidt, og så skal der naturligvis gribes ind på den ene eller den anden måde.

Her i dag har jeg ikke kunnet lade være med at tænke på min egen barndom. Sådan som fattigdom er blevet defineret og bliver defineret, må jeg erkende, at jeg nok selv er vokset op i et økonomisk fattigt hjem med en far, der fik invalidepension på grund af dårligt syn, og en elskelig mor, der gik hjemme og passede sine børn. Jeg tror egentlig ikke, at vi blev mærket for livet af vores relative økonomiske fattigdom, for vi var rige på mange andre måder. Men nok om det.

En af ministrene sagde i starten af debatten, at der altid vil være nogle, der har mere end andre. Man kan også sige, at i Danmark er det sådan, at få har for meget og færre for lidt. De fleste har det godt i Danmark, men der er nogle, især enlige mødre med mange børn og familier på starthjælp, som har det meget svært og kan kaldes fattige rent økonomisk. Vi må simpelt hen konstant kæmpe for, at de får det bedre på de områder, hvor de har behov for det, for vi ved, at et samfund måles på, hvordan det tager sig af de svage.

Jeg anerkender og kvitterer for, som der står i regeringens forslag til vedtagelse, at der i den seneste tid er blevet og bliver arbejdet med en anbringelsesreform, altså en forstærket indsats for udsatte børn og deres familier. Der er vedtaget forhøjet SU til enlige forældre, det er et godt skridt på vejen, og derudover er der i satspuljeforliget vedtaget behandlingsgaranti for både stofmisbrugere og senest for alkoholikere. Men der er stadig alt for mange, især børn, der lever under alt for fattige forhold, og derfor kan vi støtte, at der bliver lavet en undersøgelse af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse og tage de nødvendige skridt i kampen mod fattigdommen, ikke mindst den fattigdom, der rammer børn.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Tak for debatten.

Jeg kan konstatere, at vi absolut har en forskellig tilgang til, hvordan vi bedst gør noget for dem med de laveste indkomster i landet. Jeg mener, for nu at gentage mig selv, at det ikke er hensigtsmæssigt med en egentlig fattigdomsgrænse som sådan. Jeg synes tværtom, at det er vigtigere, at vi bevarer målettedheden i den danske socialpolitik, og at vi bedst imødekommer de særlige behov hos borgerne ved at tage udgangspunkt i den konkrete situation, den pågældende befinder sig i. Som jeg var inde på i min besvarelse, risikerer vi jo ellers nemt, at vi lander på den laveste fællesnævner, og at vi får vanskeligheder ved at opretholde det fintmaske-system, vi har i dag, og som netop er kendetegnet ved, at der gives særlig hjælp til grupper med særlige behov.

Jeg må sige, at jeg studser over, at der ikke engang er enighed blandt de tre partier, der står bag forslaget til vedtagelse om en såkaldt fattigdomsgrænse, om, hvordan den i givet fald skal etableres. Det siger jeg med henvisning til, at den socialdemokratiske ordfører gjorde det meget klart, at en sådan grænse kun skal være en rettesnor. Sådan forstod jeg den socialdemokratiske ordfører, men det er jo vanskeligt at vide, hvad det betyder, at den bare skal være en rettesnor, altså ikke et minimum eller et maksimum. En rettesnor betyder vel, at man kan justere både opad og nedad.

Den socialdemokratiske ordfører lægger i virkeligheden op til det, jeg netop talte om i mit indlæg, nemlig til både at blæse og have mel i munden. Hvis nogle såkaldte eksperter har defi-

neret helt præcist, hvad man skal kunne leve for i Danmark, hvordan skulle vi så ved siden af kunne opretholde et system med den målretning, vi kender i dag? Jeg synes, det er svært at se, hvordan lavindkomstgrupperne på nogen måde skulle blive hjulpet af en egentlig officiel fattigdomsgrænse.

Kl. 15.50

Der er også en forskel i synspunkterne om ydelsesniveauerne som sådan. Jeg synes, det er vigtigt, at ydelserne er indrettet sådan, at der er et incitament til at komme i beskæftigelse, og jeg synes, det er godt, vi er kommet væk fra det, vi har set tidligere, hvor situationen kunne være, at man skulle op på at have 25.000 kr. i månedlig indtægt, for at det rent økonomisk kunne svare sig at tage et job i stedet for at være på kontanthjælp.

Jeg kan forstå, at der er overvejelser i den socialdemokratiske folketingsgruppe, som går på, at man overvejer at trække sig ud af forliget »Flere i arbejde«. Det kan jo så være nok så interessant, hvad det bunder i. Er det, fordi man har fortrudt, at der skulle ændres på incitamenterne for netop at sikre, at det altid kan betale sig at få et arbejde? Er det, fordi man har fortrudt, at der er taget en række initiativer for netop at motivere bedre og taget initiativer til at få folk ud på arbejdsmarkedet? Eller er det alle de forenklinger, der ligger i forliget, som det set fra Socialdemokratiets side er galt med?

Den socialdemokratiske ordfører talte også om folk, der er 8, 9, 10, 11 år på kontanthjælp. Her synes jeg, det kan være nyttigt lige at fortælle, at lavindkomstgruppen faktisk hverken er blevet større eller mindre set over de sidste 20 år, og rent faktisk er der meget stor bevægelse ind og ud af gruppen. Det er meget få mennesker, som bliver i lavindkomstgruppen over en længere periode. Efter 2 år er der typisk en tredjedel af gruppen tilbage, og kun 1 ud af 100 bliver i gruppen 10 år i træk.

Som det er bekendt, har vi fra regeringens side lagt meget stor vægt på, at der er andet end penge, der tæller i indsatsen over for dem med de laveste indkomster. Jeg synes, det er afgørende med initiativer, bl.a. dem i forliget »Flere i arbejde«; jeg synes, det er afgørende, at vi tager en række forskellige initiativer til at bryde den negative sociale arv og sætte ind over for misbrugsproblemer og lignende, og jeg må ærligt sige, at jeg savner, at der havde været større interesse for at se på, hvordan vi allerbedst kan bistå folk i lavindkomstgrupperne ved netop at for-

bedre deres situation og give dem nogle bedre muligheder for eksempelvis at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi lader lige ministeren blive et øjeblik.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg har nogle gange i løbet af debatten prøvet at få det opklaret, og nu vil jeg spørge ministeren selv.

Ministeren siger nu, at man ikke kan have en fattigdomsgrænse, fordi den vil stå i modsætning til at kunne tage nogle individuelle hensyn, altså det, ministeren kalder målrettethed. Ministeren siger, at vi risikerer at lande på laveste fællesnævner, men det er da kun, hvis man i sit borgerlige hoved ikke kan forestille sig, at nogle får mere hjælp end det absolutte minimum.

Kan ministeren ikke forestille sig, at man rent faktisk kan hjælpe nogle mennesker specifikt, når de har specielle problemer, selv om de ligger over en fattigdomsgrænse? Det må jo være den konklusion, ministeren drager ifølge sin borgerlige ideologi: Det kan man ikke. Men det behøver vi andre vel ikke at blive taget til indtægt for.

Så bliver jeg helt rørt, når flere ordførere og her til sidst ministeren taler om andre værdier end penge. Det er jo altid dejligt at kunne tale om andre værdier end penge, og det er også meget nemmere at tale om disse mange andre værdier, når man *har* penge.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal gerne gentage, at jeg mener, det vil være vanskeligt at fastholde det fintmaskede system og den gode målrettethed, som jeg synes vi har i vores sociale system i dag, hvis man griber til at fastlægge en officiel fattigdomsgrænse som sådan. Jeg er bekymret for, at det bliver det niveau, og det er så det, og at det vil blive vanskeligt at give ekstraordinær hjælp, ligesom det vil være vanskeligt med den folkelige forståelse, når eksperterne så at sige har fastlagt, hvad man har brug for for at kunne leve i Danmark.

Jeg savner fuldstændig svar på, hvad det er, denne såkaldte rettesnor egentlig skal kunne bruges til. Når den socialdemokratiske ordfører vil fastholde alle de gode ting i det nuværende system, kan jeg simpelt hen ikke se, hvad rettesnoren skal bruges til, og hvad det er, den skal ændre i forhold til det nuværende system. Er det

i virkeligheden sådan, at Socialdemokratiet ikke kan se, at den målrettedhed, vi har i dag, faktisk er meget værdifuld, fordi der netop tages specielle hensyn til, hvilken hjælp den pågældende borger har brug for, og at det derfor i virkeligheden er dybt uhensigtsmæssigt med en sådan fattigdomsgrænse?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Jeg synes, ministeren afslører meget klart og tydeligt – og tak for det – at den bekymring, man kan have, er en bekymring, som kun findes under en borgerlig regering. Denne borgerlige socialminister kan simpelt hen ikke forestille sig, at vi kan give mennesker nogle hjælpemuligheder til at blive selvforsørgende og komme videre i deres liv, før der er blevet sagt til dem: I har bare at leve på det eksistensminimum, vi har fastsat.

Det er en politisk beslutning, om man vil det eller ej. Ministeren kan altså ikke forestille sig det, men jeg kan sagtens forestille mig, at selv om der er en fattigdomsgrænse, kan man rent faktisk godt hjælpe mennesker, uden at man behøver at stå på dem og sige, at de skal ned i sølet, før man vil tage vare om dem. Det er forskellen, det har dagens debat vist, og tak for det.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes desværre ikke, det er så klart, som fru Sandy Brinck siger, for jeg forstod på den socialdemokratiske ordfører, at man skulle betragte denne fattigdomsgrænse som en rettesnor, altså som noget, man kan inddrage i sine overvejelser, men ikke behøver at rette sig efter, og som noget, der kan justeres både opad og nedad, samtidig med at fru Sandy Brinck vil fastholde det fintmaskede system, vi har i dag.

Men nu forstår jeg på fru Sandy Brinck, at fattigdomsgrænsen egentlig skal være minimum, og derfor synes jeg, der fuldstændig mangler klarhed fra Socialdemokratiets side med hensyn til, hvad det er, man taler om. Er det en minimumsgrænse, eller er det en rettesnor, som fru Sandy Brinck talte om tidligere under debatten i dag?

Jeg fastholder, at jeg synes, det er en dårlig løsning at lade eksperterne finde ud af, hvad der er et rimeligt niveau for at kunne leve i Danmark. Det er dårligere end at have et system, hvor vi tager udgangspunkt i, hvad det er, den

pågældende borger har brug for hjælp og støtte til. Jeg synes, at det system, vi har i dag, er bedre end en form for egentlig fattigdomsgrænse.

Første næstformand (Svend Auken):

Må jeg lige, inden vi fortsætter, bede kollegerne om at være lidt stille. Vi er ved afslutningen af en vigtig forespørgsel, der er endnu to medlemmer, der har bedt om kommentarer til ministeren, og jeg synes, at både disse indlæg og ministerens svar fortjener vor udelte og i hvert fald stille opmærksomhed.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Ministeren sagde, at vi burde være optaget af at have en ydelse, der gjorde, at folk så nemt som muligt kom tilbage på arbejdsmarkedet.

Jeg ved ikke, om ministeren har interesseret sig for det, men der er jo lavet gentagne sammenlignende undersøgelser mellem Danmark og andre lande, og de har vist, at det, at vi i Danmark hidtil har haft nogle rimelig høje ydelsesniveauer sammenlignet med mange andre lande, faktisk har gjort, at det er nemmere for folk i Danmark at komme tilbage på arbejdsmarkedet, end hvis man sendte folk helt ned på sultegrænsen.

Det er måske svært for ministeren at sætte sig ind i, men på grund af de mange mennesker, jeg har mødt, kan jeg godt forstå, at hvis man skal bruge alle sine kræfter på at sidde og kigge på sine mange regninger og se, at fordi man skal betale huslejen eller elregningen denne måned og skal bruge utrolig mange kræfter på at prøve at få et madbudget til at hænge sammen, men ikke har penge nok til at købe mad hver dag, har man ikke det store overskud til at søge job.

Kan ministeren overhovedet sætte sig ind i, at det kan være et problem at have overskud til at gøre sig enormt arbejdsmarkedsparat og gå ud og sælge sig selv alle steder, hvis man ikke har penge nok til at betale mad og husleje?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg anerkender, at der er mange, der kan have problemer med at få pengene til at slå til, men det er jo også derfor, vi netop ser på, hvilke incitamenter vi kan bruge for at hjælpe folk til f.eks. at komme ud på arbejdsmarkedet.

Det er mig ubegribeligt, at fru Line Barfod slet ikke omtaler, hvor besværligt det er for en kontanthjælpsmodtager at vinde fodfæste på ar-

bejdsmarkedet, når situationen er den, at for at det kan betale sig økonomisk at gå fra kontanthjælp til et lønnet arbejde, skal man op på en indkomst på 25.000 kr. Det undrer mig, at det er den situation, fru Line Barfod stadig vil fastholde qua sin modstand mod forliget »Flere i arbejde« og det, at der blev lagt et loft over kontanthjælpen. Det skete netop for at sikre, at der også er en økonomisk motivation til at få et arbejde frem for at blive hængende på en overførselsindkomst.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

For det første er der ganske, ganske, ganske få eksempler på en familie, hvor begge er på kontanthjælp og skal op på 25.000 kr. i løn, hvis den ene får arbejde. For langt de fleste kan det godt betale sig at gå på arbejde, og desuden vil folk gerne i arbejde, også selv om det måske ikke kan betale sig.

Det, der er problemet, er alle dem, der er på kontanthjælp og ikke kan få et arbejde, fordi der enten ikke er arbejde til dem, eller fordi de er for syge til det, f.eks. fordi de har fået en arbejdsskade. Alle de mennesker er henvist til at leve af kontanthjælp, nogle i årevis, og det går ud over både dem og deres børn.

Kl. 16.00

Det, vi spørger til, er, om ministeren finder, at det er rimeligt, at de og deres børn skal leve af for lidt. Jeg kan forstå, at ministeren siger, at dér er svaret ikke, at de skal have penge nok til at leve for og til at betale husleje med, nej, dér er svaret, at så skal vi have væresteder og herberger og særlige indsats for børnene og læreplaner og alt muligt andet, men vi skal ikke hæve ydelserne til dem, der f.eks. har været ude for en arbejdsskade.

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg mener, at den allerbedste hjælp, man kan give familierne, er muligheden for at komme ud på arbejdsmarkedet. Det er jo derfor, regeringen har taget en række initiativer med henblik på at hjælpe flere til at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet.

I finansloven for 2005 er der på mit område afsat 50 mio. kr. over de næste 4 år, som bl.a. skal gå til nogle initiativer med mentorordninger og vikarordninger, så misbrugere og tidligere misbrugere får en chance for at komme ud på arbejdsmarkedet og være i egentlig beskæftigelse.

Erfaringen viser, at når vi tager nogle specielle initiativer, hvor vi går ind og hjælper med lige netop de problemer, de har med at være på arbejdsmarkedet, kan vi faktisk få nogle af dem, som andre kalder for såkaldt ikkearbejdsmarkedspare, ud i en varig beskæftigelse. Det er jo den slags initiativer, der betyder noget, fordi de ændrer deres situation afgørende og giver dem mulighed for at forbedre deres økonomiske situation.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Ministeren kom, tror jeg, lidt uforvarende med en interessant betragtning, nemlig at når vi taler om de helt fattige grupper – dem, regeringen og Dansk Folkeparti har sænket ydelserne til, dem på kontanthjælp og dem på starthjælp – så er det med ministerens udsagn andet end penge, der tæller for mennesker med de lave indkomster. For mennesker med de lave indkomster er det ikke pengene, der tæller, for de kan leve af andre ting.

Jeg synes, det er interessant, at når vi taler om de høje indkomster, så er regeringen ikke i tvivl om, at det er skattelettelser og højere indkomster, der gør deres liv bedre, men når vi taler om de lavere indkomster, så er de sådan indrettet genetisk, at de sagtens kan have det sjovt med få penge og ved at få sat taksterne ned.

Vil socialministeren ikke godt forklare, hvad det er for en genetisk forskel, der gør, at den gruppe, hun er sat til at tage sig af, sagtens kan have det sjovt med færre penge, mens den, finansministeren skal tage sig af, har brug for mange penge for at have det sjovt?

(Kort bemærkning).

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg må jo ikke have udtrykt mig klart nok over for hr. Villy Søvndal, så jeg skal gerne forsøge en gang til. Det, jeg var inde på i min afsluttende kommentar, var, at penge jo nok er vigtige, men jeg synes, der har været for lidt fokus under debatten i dag på alle de andre ting, der også har betydning for folk med de laveste indkomster. Jeg synes, der har været for lidt interesse for, hvad det er for nogle initiativer, der skal til, for at vi faktisk hjælper folk til at forbedre deres situation.

Der har denne her regering jo netop sørget for at tage en række konkrete initiativer bl.a. til at bryde den negative sociale arv, men også til, at nogle af de udsatte, nogle af dem med misbrugs-

problemer og andre sociale problemer faktisk får en fair chance for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til socialministeren, og så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Villy Søvnald.

Villy Søvnald (SF):

Tak for en god og lang debat, hvor jeg synes, man står tilbage både noget forstemt og noget vred. Jeg er forstemt, for når vi beder regeringen og Dansk Folkeparti om at besvare spørgsmålet om, hvad man vil stille op i forhold til nogle af de mest fattige grupper, vi har i befolkningen – dem, som man har tvunget ned i indkomst som påvist af Rådet for Socialt Udsatte, dem på start-hjælp, dem på kontanthjælp – så svarer regeringen, at det klarer den med læreplaner, det klarer den med behandling, og det klarer den med at finde arbejde til folk; og det i en periode, hvor enhver ved, at arbejdsløsheden er steget med ca. 40.000 under den nuværende regering med Dansk Folkeparti som støtte.

Det er med et udtryk fra Matthæusevangeliet, kapitel 7, at give stene for brød. Det er ikke et svar til de mennesker, der fattige sidder tilbage og er forbitrede over, at den regering, der lovede dem, at når den kom til, ville den gøre noget for de mest udsatte grupper – og Dansk Folkeparti, der også gik til valg på at ville gøre noget for de mest udsatte grupper – også vidste, at konsekvensen var, at fattige fik deres levevilkår indskrænket, deres økonomi forringet, og de fik færre penge i en situation, hvor de var blevet lovet det stik modsatte.

Kl. 16.05

Ingen af ministre har været meget optaget af at diskutere fattigdommen, og det har de borgerlige ordførere heller ikke. Det forstår man godt. Det her er ikke noget kønt kapitel om et land, der engang var optaget af lighed og troende på, at vi havde drevet det vidt, når få havde for meget og færre for lidt.

Regeringen har bidraget hurtigere end nogen tidligere regering til at forøge de sociale forskelle i Danmark. Jeg nævner bare i flæng: 65.000 mennesker, der i forvejen var i en økonomisk presset situation, er blevet sat ned i indkomst, og 150.000 mennesker lever under EU's officielle fattigdomsgrænse.

Til fru Charlotte Dyremose, der åbenbart ikke hørte min første tale: Her er de uddannelsessøgende trukket fra. Det er ikke mennesker, der

forbigående har valgt en uddannelse; det er dem, der er ramt af fattigdom. 39.000 børn taler vi om, hvilket ministeren også medgav.

Jeg synes, det er forstemmende at opleve en debat, hvor regeringen er så fuldstændig uoptaget af de her ting, hvor man er ligeglad med den nye fattigdom, som jo oven i købet er en direkte konsekvens af de politiske beslutninger, man har truffet.

Så siger man: Jamen hvis vi laver en minimumsgrænse, så risikerer vi, at hele vort fintmasket system forsvinder. Hvorfor det? Det er da ikke tilfældet andre steder, hvor vi har et minimumsniveau, og der har ikke været bare ét argument for, at det skulle blive tilfældet på det her område.

Venstres ordfører var optaget af Rådet for Socialt Udsatte, som han roste meget. Det synes jeg også det fortjener. Jeg synes, det er en meget fri gruppe, der tillader sig at ytre sig om, hvad de mener. Det ærgerlige er bare, at når det kommer til de centrale målsætninger, så vil regeringspartierne ikke følge de gode råd fra Rådet for Socialt Udsatte.

Jeg skal takke for støtten fra Socialdemokraterne. I modsætning til dem, der har skældt ud på Socialdemokraterne, fordi de har skiftet standpunkt omkring lofterne for kontanthjælp og boligstøtten, synes jeg, man skal glæde sig. Jeg synes, man skal glæde sig over at have et parti, der ikke er så forstokket som de borgerlige partier, der står fast, når man én gang har vedtaget noget, uanset hvad det har af konsekvenser.

Jeg synes, der er noget flot ved et politisk parti, der står frem og siger, at det her har haft nogle virkninger, der aldrig var hensigten, og så vil man selvfølgelig ikke fortsætte med at bære den politik igennem. Tak til Socialdemokraterne for støtten.

Til Dansk Folkeparti vil jeg bare sige, at jeg tror, det bliver meget svært for Dansk Folkeparti ved det næste folketingsvalg at fastholde illusionen om, at Dansk Folkeparti er et parti, der er optaget af mennesker, der har det dårligt i Danmark. Dansk Folkeparti har ikke på et enkelt punkt bidraget til at forsøge at værne de mest udsatte grupper, vi har, imod det, der sker. Dansk Folkeparti har aktivt medvirket til at sænke indkomsterne for de 65.000 mennesker, der nævnes i rapporten for Rådet for Socialt Udsatte, og altså været med til aktivt at forringe økonomien for nogle af de dårligste grupper.

Jeg kan love, at vi vil bruge valgkampen til at påvise, at Dansk Folkeparti har én politik, når de

går til valg – så siger de noget pænt, så siger de noget, som giver adgang til et socialt rygmærke – men når de kommer til magten, så er Dansk Folkeparti et helt klassisk borgerligt parti, der fører fordelingspolitik ligesom alle andre borgerlige partier.

Tak for støtten også til Kristendemokraterne og Det Radikale Venstre.

Så bare til sidst: Jeg synes, debatten i dag har været nyttig på den måde, at vi ved, hvor forskellene er i dansk politik. Vi har et nyt højreorienteret parti, Dansk Folkeparti, der, når det drejer sig om fordelingspolitik, socialpolitik, er et fuldstændig klassisk borgerligt parti. Jeg håber, at den klarhed vil være tydelig, når vi får et valg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 7 af Hans Andersen (V), Pia Kristensen (DF) og Charlotte Dyremose (KF) (se side 1231) vedtoges med 51 stemmer (V, DF og KF) mod 46 (S, SF, RV, EL og KD).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 6 af Villy Søvnald (SF), Sandy Brinck (S) og Line Barfod (EL) (se side 1230).

Hermed sluttede forespørgslen.

Kl. 16.10

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 28:

Forslag til folketingsbeslutning om støttepersoner til gravide stofmisbrugere med henblik på at sikre adækvat social og behandlingsmæssig indsats for den gravide samt bedst mulige betingelser for fosteret.

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.
(Fremsat 22/10 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Forslagsstillerne ønsker, at der etableres obligatoriske tilbud om uvildige støttepersoner til gravide stofmisbrugere. Formålet er at give den gravide den bedste hjælp og modvirke yderligere udstødelse. Forslaget er en genfremsættelse af et tidligere behandlet beslutningsforslag, B 147, i sidste samling i Folketinget.

Ved den tidligere behandling af det tilsvarende beslutningsforslag blev det tilkendegivet, at målgruppen af gravide stofmisbrugere ville blive inddraget i overvejelserne om revision af servicelovens § 80 om støtte- og kontaktpersoner til personer med sindslidelser. Regeringen har nu fremsat et lovforslag, L 9, om ændring af servicelovens § 80, der medfører, at støtte- og kontaktpersonordningen fortsætter uændret. Ved det fremsatte lovforslag foreslås det at udsætte revisionen af loven til folketingsåret 2006-07.

Formålet med udsættelsen af revisionen er at vente på det endelige resultat af forsøg med støtte- og kontaktpersoner til andre grupper end mennesker med sindslidelser, hjemløse og stof- og alkoholmisbrugere.

Forslaget om udsættelse af revisionen skal ses i forhold til, at forsøgene på misbrugsområdet ikke er afsluttet. Det endelige resultat af disse forsøg bør afventes, før der tages stilling til, om støtte- og kontaktpersonordningen bør udvides til også at omfatte hjemløse samt personer med alkohol- og stofmisbrugsproblemer.

Spørgsmålet om også at inddrage målgruppen af gravide stofmisbrugere i overvejelserne hænger så tæt sammen med resultaterne af erfaringerne fra de igangværende forsøg, at spørgsmålet bør behandles i sammenhæng hermed.

Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at der rundtom i amterne gøres et godt arbejde på dette område. I flere amter er der nedsat tværfaglige team, og underretningspligten sikrer, at personer, der udøver offentlig tjeneste eller hvern, skal underrette kommunen, hvis de får kendskab til en gravid kvinde med alvorlige misbrugsproblemer. Det er ofte læger og jordemødre, der først kommer i kontakt med den gravide misbruger, og derfor er der inden for Indenrigs- og Sundhedsministeriets område også udsendt regler og vejledninger for behandling af disse vanskelige sager.

Socialministeriet har udsendt en håndbog om hjælp til børn og unge gennem dialog og samarbejde med forældrene – en håndbog, der er